

„DNB Latvijas barometra” apraksts

„DNB Latvijas barometrs” ir Latvijas iedzīvotāju noskaņojuma, viedokļu un attieksmes pret dažādiem sociāliem, ekonomiskiem u.c. jautājumiem pētījums, kurš ietver arī dažādu sfēru pazīstamu ekspertu vērtējumu un cēloņsakarību analīzi.

„DNB Latvijas barometrs” tiek veidots katru mēnesi, un tajā tiek pētītas konkrētā brīža aktuālākās norises. Paralēli katrā no aptaujām sabiedrībai tiek uzdots arī indikatoru jautājumu kopums, kas norāda uz vispārējā sabiedrības noskaņojuma izmaiņām.

Dati tiek iegūti SKDS Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju aptaujā, veicot tiešās intervijas respondentu dzīves vietās. Ar stratificētās nejaušās izlases metodi katru mēnesi tiek aptaujāti ne mazāk kā 1000 respondenti vecumā no 18 līdz 74 gadiem visā Latvijā. Izlase ir reprezentatīva attiecībā pret ģenerālo kopumu. Pētījuma statistiskā kļūda kopējiem atbilžu sadalījumiem nepārsniedz + / - 3% robežas.

„DNB Latvijas barometra” Nr.87 satura rādītājs

Informācija par „DNB Latvijas barometru” 1

I DAĻA - INDIKATORI

Kopējais sabiedrības noskaņojums 3

Tagadnes un nākotnes vērtējums 3

Kopējās situācijas attīstības vērtējums 4

Latvijas ekonomikas stāvokļa vērtējums 4

Ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums 6

Iespēju atrast labu darbu vērtējums 7

Valdības darba vērtējums 7

II EKSPERTU KOMENTĀRI PAR INDIKATORIEM

Margarita Dunska, Raita Karnīte, Arnis Lapiņš, Pēteris Strautiņš, Ieva Strode 8

III DAĻA – TRANSPORTS

Transporta izmantošana 12

Panākumi un neveiksmes transporta jomā 12

Sabiedriskā transporta problēmas 13

Uzskati par Rail Baltica 14

Uzskati par nacionālās aviokompānijas nepieciešamību 14

IV DAĻA – EKSPERTU KOMENTĀRI PAR TRANSPORTU

Andris Bērziņš, Jānis Bērziņš, Margarita Dunska, Vaira Gromule, Andris Liepiņš, Raita Karnīte, Dins Merirands, Armands Plāte, Vitālijs Reinbahs, Viesturs Silenieks, Ieva Strode 15

PIELIKUMI

Aptaujas tehniskā informācija 20

Aptaujā izmantotā anketa 21

„DNB Latvijas barometra” Nr.87 vajadzībām veiktās aptaujas tehniskā informācija

Aptaujas dati iegūti pētījumu centra SKDS Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju aptaujā laika posmā no 04.12.2015. līdz 15.12.2015. Ar stratificētās nejaušās izlases metodi, veicot tiešās intervijas respondentu dzīves vietās, tika aptaujāti 1002 respondenti vecumā no 18 līdz 74 gadiem visā Latvijā.

I DAĻA – INDIKATORI

„DNB Latvijas barometra” Nr.87 galvenie rezultāti

Saskaņā ar „DNB Latvijas barometra” Nr.87 datiem iedzīvotāju noskaņojums 2015.gada decembrī, salīdzinot ar novembri, ir pasliktinājies. Var novērot, ka nedaudz kritiskāks kļuvis Kopējā noskaņojuma indekss, kā arī Tagadnes un Nākotnes vērtējumi. Lielākais vērtējuma kritums ir vērojams valdības darba vērtējumā (9 punkti uz leju). Tiesa, kopējās situācijas attīstības vērtējums, kā arī ar ģimenes situāciju saistīto aspektu vērtējums ir nedaudz uzlabojies.

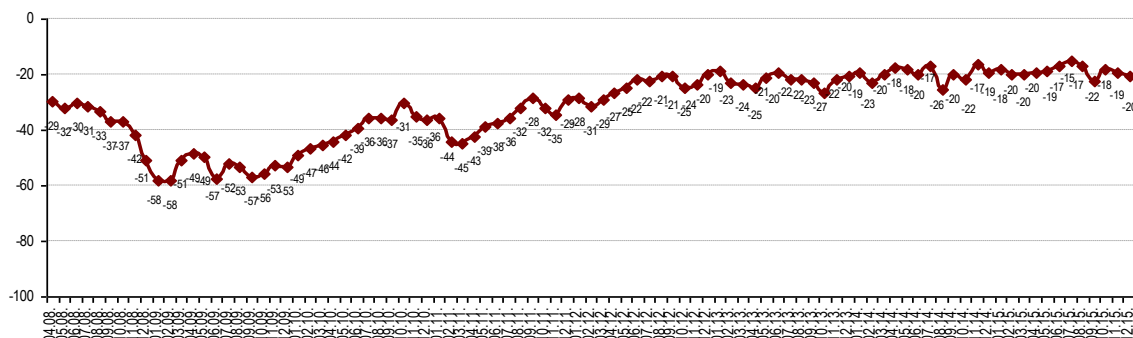
- Lūgti paust viedokli par **Latvijas situācijas attīstību**, atzinīgi to vērtēja 27% (novembrī: 27%). Uzskatu, ka situācija Latvijā attīstās nepareizā virzienā, pauda 49% (novembrī: 50%). Kopējās situācijas attīstības vērtējuma indekss 2015.gada decembrī ir -22 (novembrī tas bija -23).
- Kopumā 4% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju 2015.gada decembrī sniedza pozitīvu vērtējumu **pašreizējam Latvijas ekonomikas stāvoklim** (novembrī: 5%). Kritisku attieksmi pauda 50% (novembrī: 48%). Salīdzinot ar novembri, decembrī pašreizējā ekonomikas stāvokļa vērtējums ir nedaudz pasliktinājies (no -28 līdz -29).
- Vērtējot **Latvijas ekonomikas stāvokļa izmaiņas**, 12% norādīja, ka situācija uzlabojas (novembrī: 14%). Uz situācijas pasliktināšanos decembrī norādīja 32% (novembrī: 30%). Salīdzinot ar novembri, decembrī Latvijas ekonomikas stāvokļa izmaiņu vērtējums ir kļuvis kritiskāks (indekss novembrī: -16, decembrī: -20).
- Izsakot prognozes par **Latvijas ekonomikas stāvokli pēc gada**, optimistiski bija noskaņoti 17% (novembrī: 23%), bet pesimistiski – 25% (novembrī: 23%). Mēneša laikā Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognozes indekss ir pasliktinājies no -2 līdz -5.
- 2015.gada decembrī ir sasniegts augstākais **pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa** vērtējums pēdējo astoņu gadu laikā: indekss ir -8 (laika posmā no 2008.gada aprīļa, kad tika uzsākti „DNB Latvijas barometra” pētījumi, tas bija robežās no -38 līdz -10). Kopumā pozitīvi savas ģimenes finansiālo situāciju vērtēja 15%, bet kritisku vērtējumu sniedza 27%.
- Raksturojot, kā **ģimenes finansiālā situācija būs mainījies pēc gada**, uz uzlabošanas norādīja 22% (novembrī: 22%). Uzskatu, ka situācija pēc gada būs pasliktinājusies, pauda 11%. Ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognozes indekss ir pakāpies no +4 novembrī līdz +6 decembrī.
- Mēneša laikā būtiski nav mainījies **iespēju atrast labu darbu** vērtējums: indekss gan 2015.gada novembrī, gan decembrī ir -38. Atzinīgi iespējas atrast labu darbu decembrī vērtēja 7% (novembrī: 6%), bet negatīvi – 58% (novembrī: 58%).
- Kā jau tika minēts, 2015.gada decembrī ir pasliktinājies **valdības darba** vērtējums: indekss ir samazinājies no -39 līdz -48. Apmierinātību ar valdības sniegumu decembrī pauda 13% (novembrī: 19%), bet neapmierināti bija 80% (novembrī: 74%).

Mēneša laikā notikušās izmaiņas (11.2015.-12.2015.)	
KOPĒJIE INDEKSI	izmaiņas punktos
Kopējā noskaņojuma INDEKSS	 -1
Tagadnes vērtējuma INDEKSS	 -1
Nākotnes vērtējuma INDEKSS	 -1
APAKŠINDEKSI	izmaiņas punktos
Kopējās situācijas attīstības vērtējums	 +1
Pašreizējā ekonomikas stāvokļa vērtējums	 -1
Latvijas ekonomikas stāvokļa izmaiņu vērtējums	 -4
Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognozes	 -3
Pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums	 +3
Ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognozes	 +2
Darba izredžu vērtējums	 0
Valdības darba vērtējums	 -9

Tabulā attēlotas mēneša laikā notikušās izmaiņas (starpība punktos) "DNB Latvijas barometra" ietvaros mēritajos indeksos. Visi indeksi var svārstīties no +100 (visi vērtējumi pozitīvi) līdz -100 (visi vērtējumi negatīvi).

Kopējais sabiedrības noskaņojums

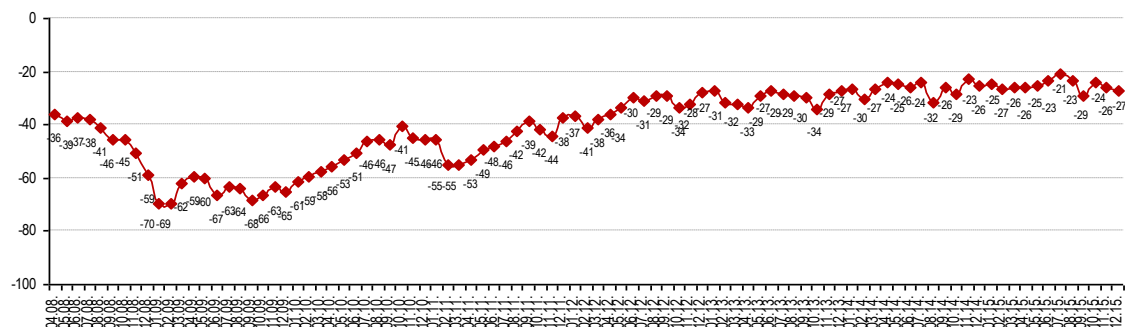
Kopējā noskaņojuma INDEKSS

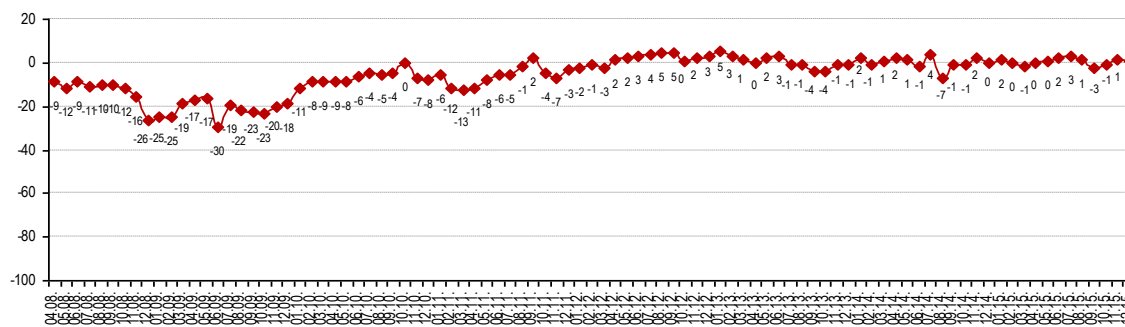
2015.gada decembra aptaujas rezultāti liecina, ka, salīdzinot ar novembri, Kopējais sabiedrības noskaņojums ir nedaudz pasliktinājies: indekss ir pazeminājies no -19 novembrī līdz -20 decembrī.

Tagadnes un nākotnes vērtējums

Tagadnes vērtējuma INDEKSS

Nākotnes vērtējuma INDEKSS

Salīdzinot ar novembri, decembrī nedaudz pasliktinājies ir arī Tagadnes un Nākotnes vērtējums. Tagadnes vērtējuma indekss ir samazinājies no -26 līdz -27, bet Nākotnes vērtējuma indekss: no +1 līdz 0.

Kopējā noskaņojuma indekss ir aprēķināts, balstoties uz „DNB Latvijas barometrā” iegūtajiem rādītājiem par iedzīvotāju attieksmi pret kopējo situāciju Latvijā, valdības darbu, ekonomikas stāvokli un tā attīstības tendencēm, darba iespējām, kā arī iedzīvotāju materiālā stāvokļa pašvērtējumu. Kopējā noskaņojuma indekss ir iegūts no 8 apakšindeksiem, kas detalizētāk analizēti tālāk materiālā. Indekss var svārstīties no +100 (visi vērtējumi pozitīvi) līdz -100 (visi vērtējumi negatīvi).

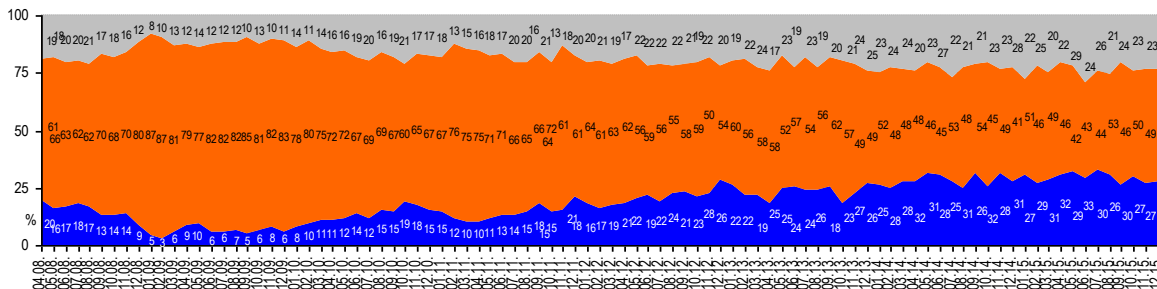
Tagadnes vērtējuma indekss tiek aprēķināts kā vidējais rādītājs no 6 apakšindeksiem (kopējās situācijas attīstības vērtējuma, pašreizējā ekonomikas stāvokļa vērtējuma, ekonomikas stāvokļa izmaiņu virziena, pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējuma, darba izredžu vērtējuma un valdības darba vērtējuma indeksa). Nākotnes vērtējuma indekss tiek aprēķināts kā vidējais rādītājs no 2 apakšindeksiem (Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognozes un ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognozes).

Kopējās situācijas attīstības vērtējums

Vai, Jūsaprāt, situācija Latvijā kopumā attīstās pareizā vai nepareizā virzienā?

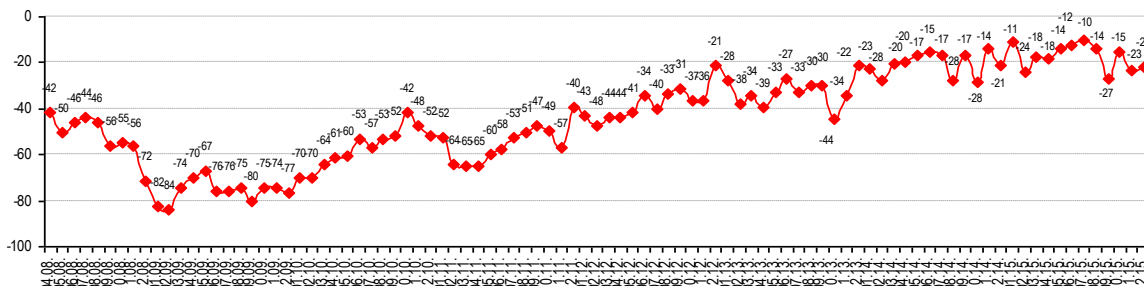
Grūti pateikt
Nepareizā
Pareizā

Visi respondenti

Kopējās situācijas attīstības vērtējuma INDEKSS

Visi respondenti

„DNB Latvijas barometra” Nr.87 dati liecina, ka 2015.gada decembrī 27% respondentu uzskatīja, ka situācija Latvijā kopumā attīstās pareizā virzienā (novembrī: 27%). Viedokli, ka situācija attīstās nepareizi, pauda 49% (novembrī: 50%). Kopējās situācijas attīstības vērtējuma indekss mēneša laikā ir pakāpies par vienu punktu (no -23 līdz -22).

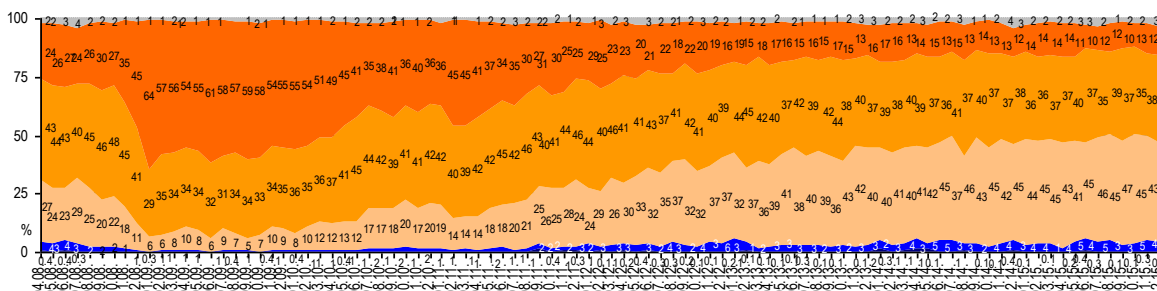
Latvijas ekonomikas stāvokļa vērtējums

Pašreizējā Latvijas ekonomiskā stāvokļa vērtējums

Kā Jūs novērtētu pašreizējo Latvijas ekonomikas stāvokli?
Vai, Jūsaprāt, tas ir...

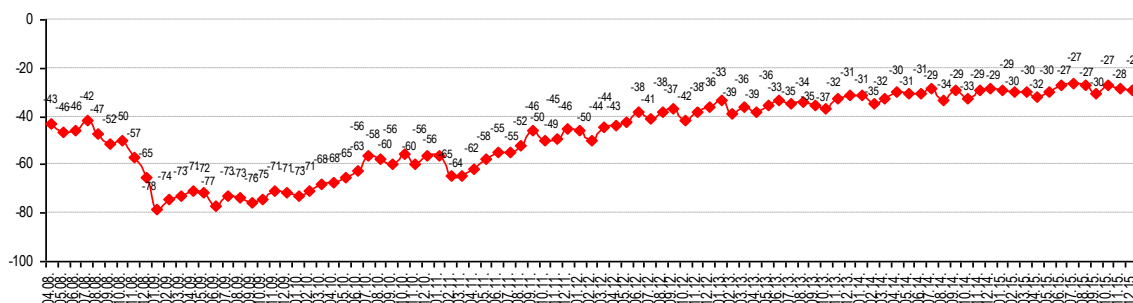
Grūti pateikt
Ļoti slikts
Drīzāk slikts
Viduvējs
Drīzāk labs
Ļoti labs

Visi respondenti

Pašreizējā ekonomikas stāvokļa vērtējuma INDEKSS

Visi respondenti

Vērtējot pašreizējo ekonomikas stāvokli, apmierināti ar to 2015.gada decembrī bija tikai 4% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (novembrī tā domāja 5%). Kritiski pašreizējo ekonomisko situāciju vērtēja 50% (novembrī: 48%). Salīdzinot ar 2015.gada novembra datiem, decembrī pašreizējā Latvijas ekonomikas stāvokļa vērtējums ir kļuvis nedaudz kritiskāks: indekss decembrī ir -29 (novembrī: -28).

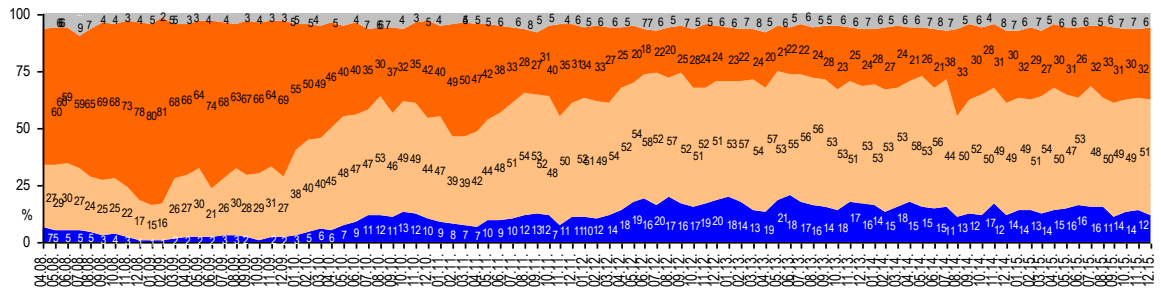
Apakšindeksi atspoguļo pozitīvo un negatīvo vērtējumu īpatsvaru starpību, kur daļēji pozitīvo/negatīvo vērtējumu minēšanas biežums (%) ir reizināts ar koeficientu 0.5, bet pilnībā pozitīvo/negatīvo vērtējumu minēšanas biežums - ar koeficientu 1. Līdz ar to indekss var svārstīties robežās no +100 līdz -100.

Latvijas ekonomikas stāvokļa izmaiņu vērtējums

Vai, Jūsaprāt, Latvijas ekonomikas situācija šobrīd kopumā uzlabojas, nemainās vai arī pasliktinās?

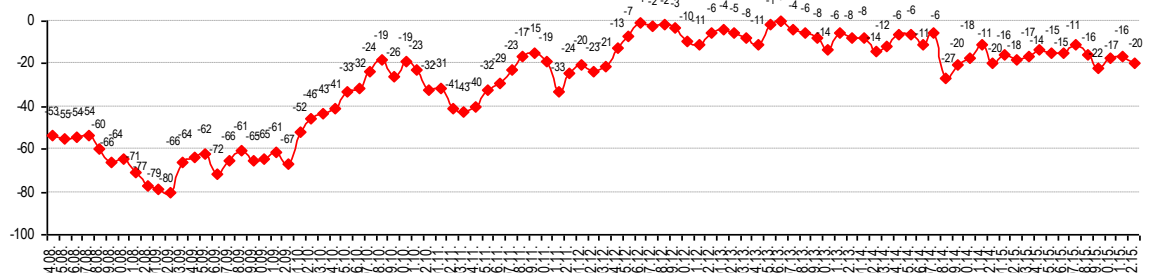
Grūti pateikt
Pasliktinās
Nemainās
Uzlabojas

Visi respondenti

Latvijas ekonomikas stāvokļa izmaiņu virziena INDEKSS

Visi respondenti

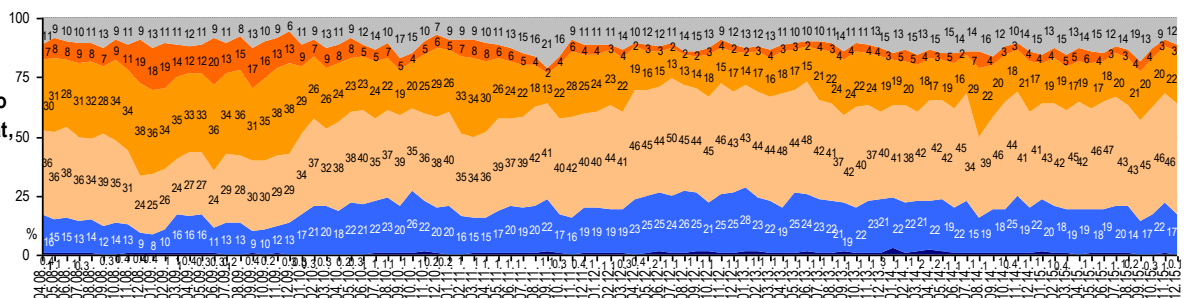
Lūgti novērtēt Latvijas ekonomikas stāvoklī notiekošās izmaiņas, 12% respondentu atbildēja, ka situācija šobrīd uzlabojas (novembrī: 14%). Pretēju viedokli (ka situācija pasliktinās) pauda 32% (novembrī: 30%). Aptuveni puse (51%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskatīja, ka situācija ekonomikā šobrīd nemainās (novembrī: 49%). 2015.gada novembra un decembra aptauju datu salīdzinājums liecina, ka Latvijas ekonomikas stāvokļa izmaiņu virziena indekss ir pasliktinājies (novembrī: -16, decembrī: -20).

Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognoze

Domājot par Latvijas ekonomikas stāvokli pēc 12 mēnešiem, vai, salīdzinot ar pašreizējo situāciju, tas, Jūsaprāt, visdrīzāk būs...

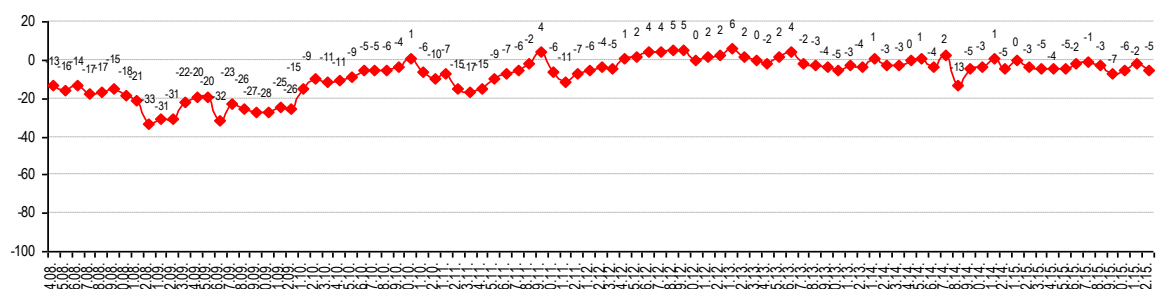
Grūti pateikt
Ievērojami pasliktinājies
Drīzāk pasliktinājies
Nebūs mainījies
Nedaudz uzlabojies
Ievērojami uzlabojies

Visi respondenti

Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognozes INDEKSS

Visi respondenti

Kopumā 25% aptaujas dalībnieku uzskatīja, ka pēc gada Latvijas ekonomikas stāvoklis būs pasliktinājies (novembrī: 23%). Pozitīvas prognozes izteica 17% respondentu (novembrī: 23%). Visbiežāk (46%) respondenti norādījuši, ka ekonomiskā situācija pēc gada nemainīsies (novembrī: 46%). Mēneša laikā Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognozes indekss ir pasliktinājies par trīs punktiem (no -2 novembrī līdz -5 decembrī).

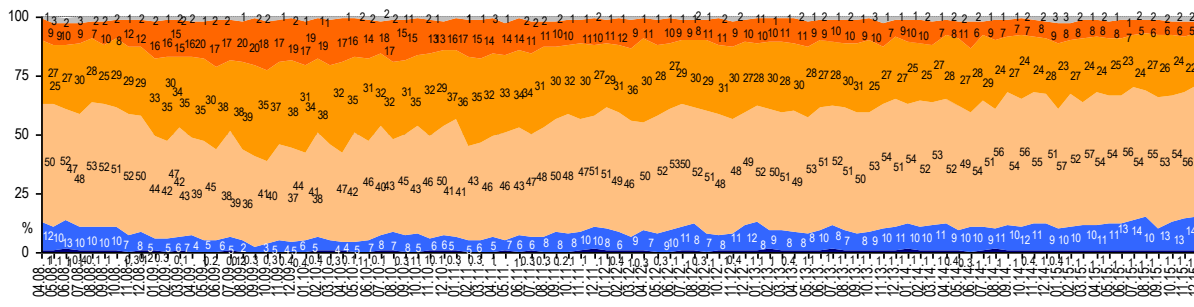
Ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums

Pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums

Kā Jūs novērtētu savu/ savas ģimenes pašreizējo finansiālo stāvokli? Vai, Jūsprāt, tas ir...

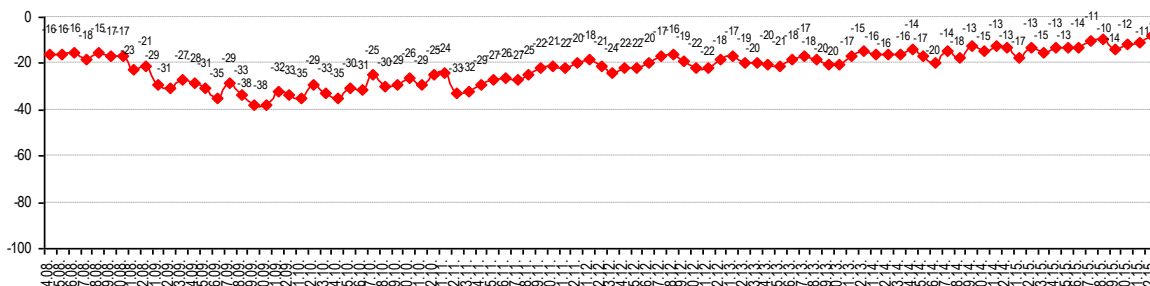
- Grūti pateikt
- Ļoti slikts
- Drīzāk slikts
- Viduvējs
- Drīzāk labs
- Ļoti labs

Visi respondenti

Pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējuma INDEKSS

Visi respondenti

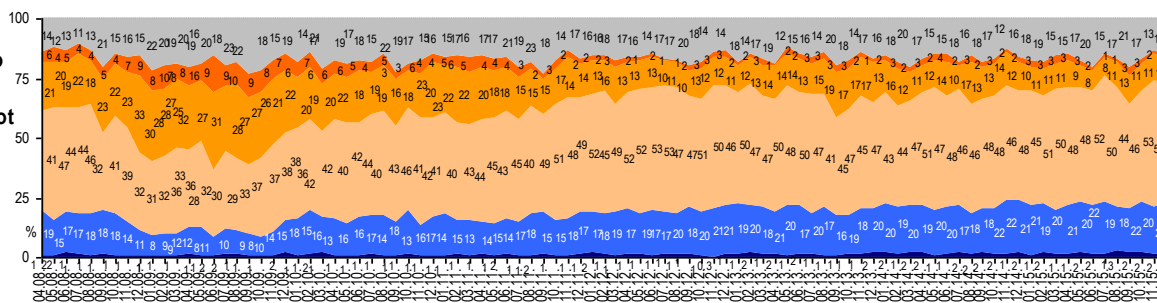
Saskaņā ar „DNB barometra” Nr. 87 datiem 2015.gada decembrī savas ģimenes materiālo situāciju par labu uzskatīja 15% respondentu (novembrī tā domāja 14%). Negatīvi ģimenes finansiālo stāvokli vērtēja 27% (novembrī: 30%). Vairāk nekā puse (56%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju norādīja, ka ģimenes materiālā situācija ir „viduvēja” (novembrī: 54%). Jāpiebilst, ka decembrī respondenti ģimenes finansiālo stāvokli vērtējuši atzinīgāk nekā pirms mēneša: indekss ir pakāpies no -11 līdz -8, kas ir augstākais sasniegtais rādītājs kopš 2008.gada, kad tika uzsākti „DNB Latvijas barometra” pētījumi (iepriekš indekss ir bijis robežās no -38 līdz -10).

Ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognoze

Domājot par Jūsu un Jūsu ģimenes materiālo stāvokli pēc 12 mēnešiem, vai, salīdzinot ar pašreizējo situāciju, tas, Jūsprāt, visdrīzāk būs...

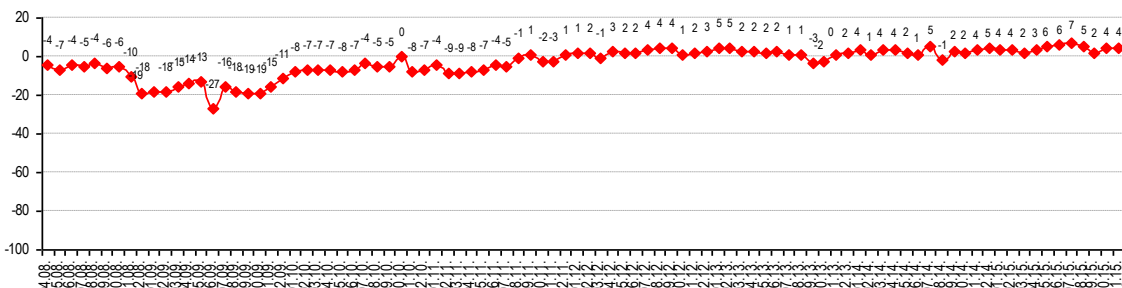
- Grūti pateikt
- Ievērojami pasliktinājies
- Drīzāk pasliktinājies
- Nebūs mainījies
- Nedaudz uzlabojies
- Ievērojami uzlabojies

Visi respondenti

Ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognozes INDEKSS

Visi respondenti

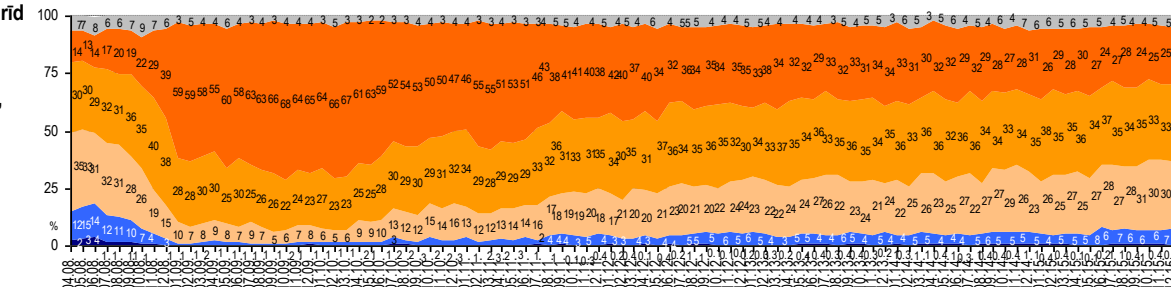
Prognozējot, kā viņu ģimenes materiālais stāvoklis būs mainījies pēc gada, uzskatu, ka tas būs uzlabojies, pauda 22% (novembrī: 22%). Pretējās domās bija 11% (novembrī: 13%). Aptuveni puse (51%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju norādīja, ka, viņuprāt, ģimenes finansiālā situācija pēc gada nebūs mainījies (novembrī tā domāja 53%). Ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognozes indekss 2015.gada decembrī ir pakāpies līdz +6, kas ir augstākais rādītājs kopš 2015.gada jūlija (šajā periodā indeksi bija robežās no +2 līdz +5).

Iespēju atrast labu darbu vērtējums

Kādas, Jūsuprāt, šobrīd kopumā ir iespējas Latvijā atrast labu darbu? Vai, Jūsuprāt, tās ir...

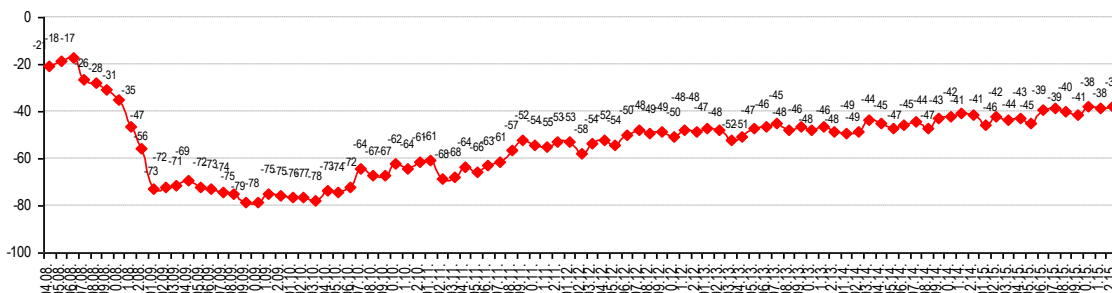
- Grūti pateikt
- Ļoti sliktas
- Drīzāk sliktas
- Viduvējas
- Drīzāk labas
- Ļoti labas

Visi respondenti

Darba izredžu vērtējuma INDEKSS

Visi respondenti

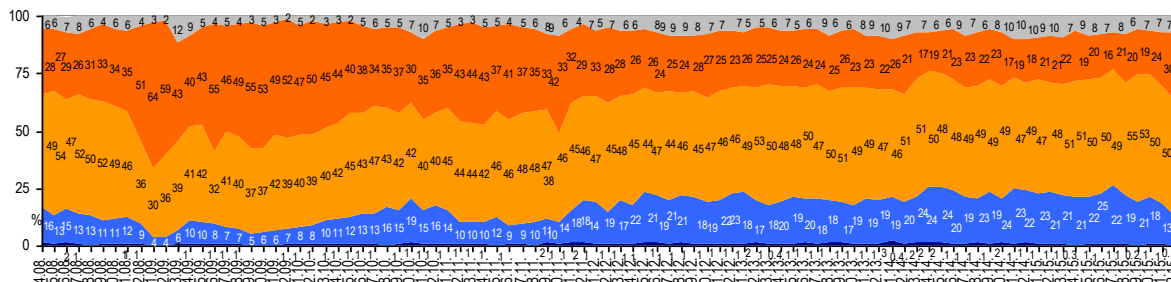
Aptaujas dati liecina, ka 7% respondentu 2015.gada decembrī izredzes Latvijā atrast labu darbu uzskatīja par labām (novembrī: 6%). Kritiski šādas izredzes vērtēja 58% (novembrī: 58%). Viedokli, ka iespējas Latvijā atrast labu darbu ir viduvējas, pauda 30% (novembrī: 30%). Gan 2015.gada novembrī, gan decembrī Darba izredžu vērtējuma indekss ir -38.

Valdības darba vērtējums

Kā Jūs šobrīd vērtējat Latvijas valdības darbu? Vai Jūs ar to esat...

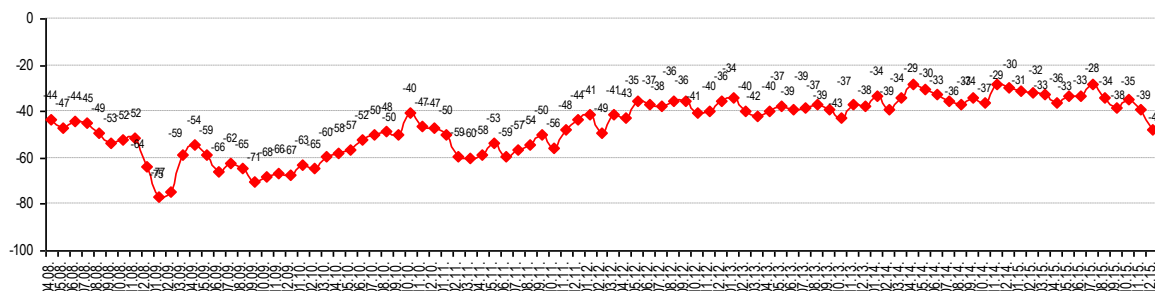
- Grūti pateikt
- Pilnībā neapmierināts
- Drīzāk neapmierināts
- Drīzāk apmierināts
- Pilnībā apmierināts

Visi respondenti

Valdības darba vērtējuma INDEKSS

Visi respondenti

Mēneša laikā ir ievērojami pasliktinājies valdības darba vērtējums: indekss no -39 novembrī ir noslīdējis līdz -48 decembrī, kas ir kritiskākais vērtējums kopš 2012.gada janvāra. Pozitīvi valdības sniegumu decembrī vērtēja 13% (novembrī: 19%), bet negatīvi – 80% (novembrī: 74%).

II DAĻA – EKSPERTU KOMENTĀRI PAR INDIKATORIEM

Dr.oec. Margarita Dunska, Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes asoc. Profesore

Tradicionāli „DNB Latvijas barometra” pētījuma gada rezultātus un vērtējumus mēs sagaidām un analizējam gada nogalē, kas iederas tieši tam laikam, kad esam noteiktajā atskaites punktā. Patiesībā decembra beigās tiek vērtēta novembra aptauja, kaut arī pētījuma otrajā daļā tiek lūgts novērtēt aizejošo gadu un izteikt prognozes nākamajam gadam. Gada noslēguma, decembra aptauja tiek apkopota tikai tagad, un tieši šis noskaņojums ir tas, kas bija mūsu sabiedrībā, sagaidot jauno gadu. Salīdzinot ar novembri, decembra vērtējumi ir kritiskāki, iespējams, tieši tas atspoguļo cilvēku bažas par nākamo gadu, bet jāatzīmē - vairāk gan par kopējo situāciju nekā savas ģimenes materiālo stāvokli. Ja novembrī lielākās pozitīvās izmaiņas bija Latvijas ekonomikas stāvokļa attīstības prognozes apakšindeksā, tad decembrī šis indekss samazinājās par trīs punktiem. Toties ģimenes materiālā stāvokļa attīstības prognozes ir uzlabojušās – indekss pieauga par diviem punktiem. Bet, kā arī uzsver pētījuma veicēji, pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums sasniedza augstāko līmeni visa pētījuma laikā – mīnus 8 punktus. Interesanti, ka, pētījumam sākoties 2008.gada aprīlī, pirms krīzes, indekss bija -16 punkti, vēlāk krīzes laikā zemākais līmenis bija -38 punkti. Nākošajos gados vērtējumi pakāpeniski, ar nelielām svārstībām uzlabojās, 2015.gada vasarā sasniedzot jau -10 līdz -11 punktus. Acīmredzot tieši šo apakšindeksu varam uzskatīt par zināmu krīzes katalizatoru, un, galvenais, mikrolīmenī. Decembra aptaujas rezultāti ļoti labi parādīja arī politiskās situācijas nestabilitāti tajā brīdī – vislielāko kritumu, par 9 punktiem piedzīvoja valdības darba vērtējums, kas ir diezgan liels indeksa samazinājums mēneša laikā. Ažiotāža, kas bija sacelta publiskajā telpā ap valdības iespējamo demisiju, manuprāt, gan ietekmēja sabiedrības viedokli, gan arī beidzās ar Ministru kabineta demisiju. Rezultātā pēc dažādām izmaiņām apakšindeksos visi trīs kopējie vērtējuma indeksi (kopējā noskaņojuma, tagadnes un nākotnes vērtējuma) kaut nedaudz (katrs par vienu punktu), bet ir samazinājušies, kas parādīja mūsu cilvēku noskaņojumu īsi pirms jaunā gada, kuru gan, spriežot pēc novembra pētījuma, aptaujātie sagaidīja ar pietiekami lielām cerībām un pozitīvu noskaņojumu.

Raita Karnīte, SIA EPC valdes locekle

Jaunākā „DNB Latvijas barometra” pētījuma aptaujā, kas veikta pagājušā gada izskaņā, visi kopējie indeksi ir pasliktinājušies, bet nenožīmīgi. Apakšindeksu kopā pašreizējā ekonomikas stāvokļa vērtējums ir maz mainījies, bet nākotnes vērtējumi, kas līdz šim vienmēr ir bijuši labāki kā esošā stāvokļa vērtējumi, ir pasliktinājušies. Visticamāk vērtējumus ir ietekmējis 2016. gadā gaidāmais vai jau ieviestais nodokļu un citu maksājumu paaugstinājums.

Joprojām vērojams, ka individuālās situācijas vērtējums ir vāji saistīts ar kopējās situācijas vērtējumu. Kaut gan kopējo ekonomisko nosacījumu pasliktināšanās un lielāki maksājumi ietekmē individuālos apstākļus, sava materiālā stāvokļa vērtējumi joprojām ir labi. Pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums pat ir uzlabojies par trīs punktiem, un arī materiālā stāvokļa attīstības prognozes ir optimistiskas.

Šis atzinums apstiprina, ka kritikums pret valsti un tās attīstību ir „ierasta darbība” un vērtējumu vairāk ietekmē vispārējais negatīvais noskaņojums nekā personīgās izjūtas. Raksturīgs piemērs ir valdības darba vērtējums. Ja tiešām ilgstošā laika posmā mazāk nekā 20% iedzīvotāju vērtē valdības darbu pozitīvi un līdz pat 80% - negatīvi, tad ir kritiski jāvērtē demokrātijas stāvoklis šādā valstī. Formulējot to no novērtējuma nolasāmā tekstā, iznāk, ka personu loks, ko atbalsta mazāk nekā 20% iedzīvotāju, ietekmē vairāk nekā 80% iedzīvotāju dzīvi tādā veidā, ko tie neatzīst par pareizu. Pretēji šādam spēku samēram kritiskos brīžos Latvijas iedzīvotāji pašai izlēdzīgi īsteno valdības plānus, nerēķinoties ar savu personīgo labklājību.

Kritiska attieksme pret valsti attīstītās valstīs nav nekas neparasts, un ekonomiski spēcīgā valstī šāda „rotaļa ar demokrātiju” nav bīstama. Nabadzīgā valstī vispārējs negatīvs noskaņojums tiek uztverts asi un patiesi. Tas sekmē depresiju un bremzē ekonomisko darbību. Tāpēc ir vēlams izpētīt novērst nepamatotas negatīvas attieksmes iemeslus, pirmkārt, sniedzot vispusīgu un patiesu informāciju (ne tikai negatīvās ziņas) un, otrkārt, sniedzot plašāku salīdzinošu informāciju par dzīvi ārvalstīs, tai skaitā raksturīgus dzīvesstāstus un stāstus par latviešu pieredzi ārvalstīs.

Arnis Lapiņš, "P.R.A.E. Sabiedrisko attiecību" projektu direktors

Būtiskākās iedzīvotāju noskaņojuma izmaiņas jaunākajos "DNB Latvijas barometra" rezultātos ir skārušas valdības darba vērtējumu. Tas ir krietni noslīdējis uz leju (par 9 procentu punktiem, sasniedzot -48 procentus). Nu jau aizejošās valdības reitings ir kritiski zems, turklāt ar tās darbu neapmierināto skaits ir sasniedzis 80 procentus.

Patiesībā neko citu jau arī nevarēja gaidīt, jo gan valsts budžeta pieņemšanā, gan valdības izmisīgajā šūpošanā un "politiskajā procesā" ap to nebija nekā Latvijas iedzīvotājiem pievilcīga. Atliek tikai prognozēt, vai nākamienes šis vērtējums kritīs vēl zemāk, jo varas pašdiskreditācija turpinās.

Pieļauju, ka valdības vērtējums, krītot lejup, ir parāvis līdzī arī virkni citu vērtējumu – sabiedrības kopējā noskaņojuma, pašreizējā Latvijas ekonomiskā stāvokļa, Latvijas ekonomiskā stāvokļa izmaiņu vērtējumus, kā arī prognozes par ekonomisko stāvokli pēc gada. Ja nebūtu valdības negatīvi vērtētās rosīšanās, iespējams, ka šie indeksi nepasliktinātos vai pat uzlabotos.

Šķietami paradoksāli, bet tie indeksi, kas saistīti ar cilvēku pašu un viņu ģimeņu stāvokļa vērtējumu, ir uzlabojušies. Ģimenes pašreizējā materiālā stāvokļa vērtējums ir augstākais pēdējo astoņu gadu laikā (-8), arī prognozes par ģimenes materiālā stāvokļa izmaiņām pēc gada ir kļuvušas optimistiskākas. Izskatās, ka Latvijas iedzīvotāji vērtējumos nodala savu un ģimenes stāvokli un attīstības prognozes no tā, kā pašlaik un nākotnē attīstīsies valsts. Tā sacīt: "Es izkulšos, bet valsti gan valdība nolaidīs uz grunti..." Cik ilgi šāda uztvere pastāvēs, rādīs laiks un politiķu spēja/nespēja mainīties.

Pēteris Strautiņš, DNB bankas ekonomikas eksperts

Sabiedrības noskaņojuma kopējais indekss 2015.gada decembrī nedaudz pasliktinājās. To galvenokārt noteica zemāks valdības darba vērtējums. Laimdotas Straujumas valdības demisija notika datu vākšanas perioda sākumā. Valdības darba vērtējums ir sliktākais kopš 2012.gada sākuma. Līdz pagājušajā gada vidum šis vērtējums bija lēni un nedroši uzlabojies, bet dažos mēnešos viss sūri un grūti krātais ir izputināts.

Taču pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējums uzlabojās par trīs punktiem, kas šim lēni mainīgajam indeksam ir diezgan daudz, un tas sasniedza līdz šim augstāko punktu. Tas gan joprojām ir mīnusu teritorijā (-8), bet nulles punkts jau šķiet ar roku aizsniezams. Šis indekss ir ļoti pakāpeniski, taču noturīgi uzlabojies kopš 2011.gada sākuma, kad tas bija aptuveni -30. Turpinoties pašreizējām tendencēm, tas plusos varētu nonākt nākamgad jeb 2017.gadā. Arī ģimenes materiālā stāvokļa prognoze ir uzlabojusies par 2 punktiem, tomēr paliekot zem līdz šim augstākā punkta.

Jāatzīmē, ka gan valsts ekonomikas stāvokļa, gan iespējamo nākotnes izmaiņu vērtējums ir jūtami pasliktinājies. Pasaules ekonomikas ziņu fons jau decembrī nebija optimisma pilns, un janvārī tas ir kļuvis vēl dramatiskāks. Nav gan noticis nekas tāds, kas varētu būtiski sadeldēt Latvijas iedzīvotāju naudas plūsmas. Negatīvs faktors ir tālāka Krievijas ekonomiskās situācijas pasliktināšanās. Taču eirozonas ekonomika turpina augt mērenā tempā. Straujā naftas un citu izejvielu cenu krituma turpināšanās radīs papildu ietaupījumus patērētājiem un ražotājiem, kuri izmanto importa komponentes. Pienāk arvien skaidrāki signāli par māsaimniecību kreditēšanas kāpumu Latvijā. Aizvadīto sešu gadu laikā ģimeņu un uzņēmumu finansiālā situācija ir uzlabojusies pietiekami, lai sniegtu atbalstu izaugsmei ārējā pieprasījuma vājuma brīdī, ja tāds pienāks.

To, ka Latvijas iedzīvotāju vairākums nav izmisīgi trūcīgi, apliecina pētījuma tematiskajā daļā uzdotie jautājumi par transporta izmantošanu. Pārliecinoši populārākais pārvietošanās veids ir automašīna. 57% cilvēku tas ir viens no diviem visbiežāk izmantotajiem riteņu „komplektiem”, bet 38% minējuši pilsētas, bet 24% — ārpusētas sabiedrisko transportu. Velosipēdu minējuši vien 16%.

Ieva Strobe, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra „SKDS” sociālo un politisko projektu direktore

Protams, aktuālie notikumi ir atstājuši savu iespaidu arī uz jaunākā „DNB Latvijas barometra” pētījuma rezultātiem: valdības vērtējums ir kļuvis ievērojami kritiskāks – indekss no -39 novembrī ir nokritis līdz -48 decembrī

(respektīvi – novembrī apmierināti ar valdības darbu bija 19%, bet neapmierināti - 74%, bet decembrī attiecīgi 13% un 80%). Interesanti, ka līdzīgs kritums nav vērojams citās jomās: pesimistiskāk nekā pirms mēneša ir vērtētas arī valsts ekonomiskās pārmaiņas (bet vērtējuma kritums ir mazāks), bet kopējā situācija un ģimenes pašreizējais ekonomiskais stāvoklis un tā attīstības prognozes – pat atzinīgāk.

Ja analizē, kāda bija sabiedriskā doma laikā, kad demisionēja citi Ministru prezidenti, kuri strādāja periodā, kopš tiek veikti „DNB Latvijas barometra” pētījumi, situācija ir atšķirīga.

Jāatzīmē, ka 2009.gada februārī, kad demisionēja Ivars Godmanis, valdību pozitīvi vērtēja tikai 4% iedzīvotāju, un tas ir zemākais rādītājs periodā no 2008.gada aprīļa līdz pat 2015.gada nogalei. Jāpiebilst, ka arī vairāki citi rādītāji piedzīvoja savu zemāko punktu (tikai 3% atzinīgi vērtēja to, kādā virzienā attīstās valsts, mēnesi pirms tam (2008.gada janvārī) tikai 8% uzskatīja, ka pēc gada valsts ekonomiskā situācija būs uzlabojusies). Arī pārējie indikatori uz demisijas brīdi jutami pasliktinājās. Ja analizē saliktos indeksus, jāatzīmē, ka tagadnes vērtējuma indekss I.Godmaņa valdības laikā svārstījās robežās no -36 līdz -70 un zemākais punkts tika piedzīvots 2009.gada janvārī, bet nākotnes vērtējuma indekss svārstījās robežās no -9 līdz -26, un zemākais punkts tika sasniegts 2008. gada decembrī. Tīkmēr kopējais noskaņojuma indekss šajā periodā svārstījās no -29 līdz -58, un zemākais punkts tika sasniegts 2009. gada februārī.

Valda Dombrovska demisijas brīdī 2013.gada novembrī visi rādītāji bija jutami uzlabojusies, ja salīdzina ar brīdi, kad viņš 2009.gada sākumā sāka vadīt valdību (šajā gadījumā atsevišķi netiek nošķirti 3 valdību laiki, kad jaunās valdības tika veidotas starplaikā notikušo Saeimas vēlēšanu rezultātā.) Ar valdības darbu apmierināti 2009.gada martā bija 6%, bet 2013.gada novembrī – 20%. Tagadnes vērtējumu indekss šajā periodā svārstījās no -68 līdz -27 (11.2013.: -29), nākotnes vērtējumu indekss svārstījās robežās no -30 līdz +5 (11.2013.: -1), bet Kopējā noskaņojuma indekss V.Dombrovska vadīto valdību laikā bija robežās no -57 līdz -19 (11.2013.: -22).

Salīdzinājumam - ar L.Straujumas valdību, tai uzsākot darbu 2014.gada janvārī, apmierināti bija 21%, bet 2015.gada decembrī, kā jau minēts, 13% (arī šajā gadījumā netika nošķirtas abas L.Straujumas vadītās valdības). Ja analizē pētījuma indeksu dinamiku, jāatzīmē, ka tagadnes vērtējuma indekss šajā periodā svārstījies robežās no -32 līdz -21 (12.2015.: -26), nākotnes vērtējuma indekss – robežās no -7 līdz +4 (12.2015.: 0), bet kopējais noskaņojuma indekss periodā kopš 01.2014. līdz 12.2015. ir bijis robežās no -26 līdz -15 (12.2015.: -20). Jāpiebilst, ka visi trīs mērījumi viskritiskāk tika vērtēti 2014.gada augustā, kad parādījās informācija par Krievijas atbildes sankcijām pret Eiropas Savienības valstīm.

III DAĻA – TRANSPORTS

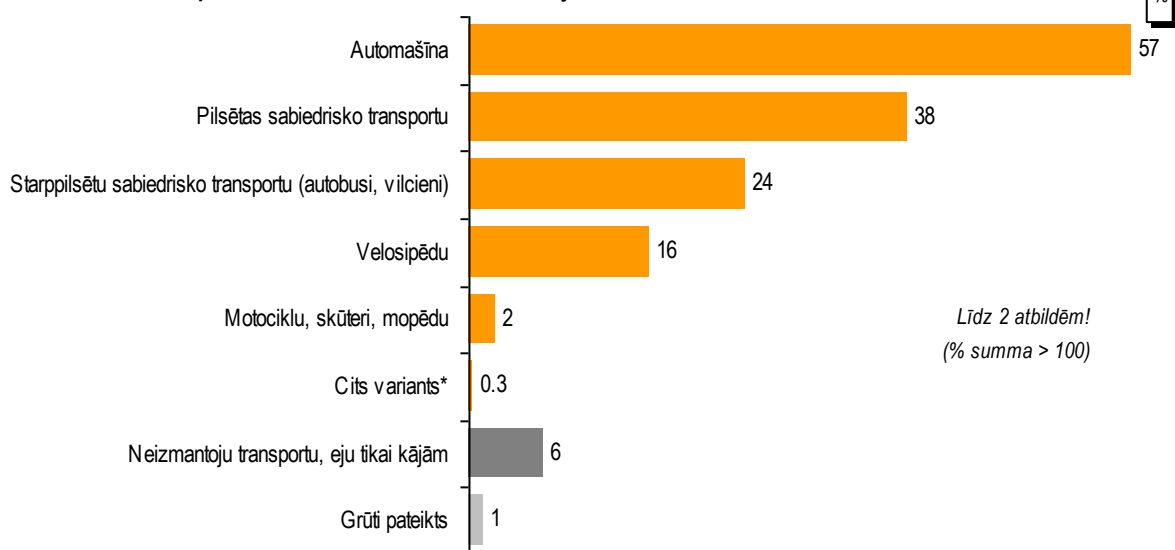
Galvenie rezultāti

„DNB Latvijas barometrā” Nr.87 aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem lūdza atbildēt uz vairākiem ar transporta jomu saistītiem jautājumiem. Pētījuma rezultāti liecina, ka respondenti ikdienā visbiežāk pārvietojas ar automašīnu vai pilsētas sabiedrisko transportu. Raksturojot, kādās ar transportu saistītās jomās pēdējo piecu gadu laikā ir gūti panākumi, visbiežāk respondenti nosauca velosatiksmi, bet lielākās neveiksmes tika saistītas ar aviāciju. Par lielāko sabiedriskā transporta problēmu respondenti atzina biļešu dārdzību.

- Saskaņā ar aptaujas datiem visbiežāk aptaujātie Latvijas iedzīvotāji norādīja, ka **ikdienā pārvietojas** ar automašīnu (57%). Nākamais biežāk minētais transports bija pilsētas sabiedriskais transports, ko ikdienā izmanto 38%.
- Lūgti nosaukt ar transportu saistītās jomas, kurās pēdējo piecu gadu laikā ir **gūti lielākie panākumi**, visbiežāk pētījuma dalībnieki minēja velosatiksmi (32%). Uzskatu, ka nevienā ar transportu saistītā jomā panākumi nav gūti, pauda 13% respondentu.
- Savukārt, runājot par **lielākajām neveiksmēm** transporta jomā, visbiežāk respondenti uzskatīja, ka tādas ir vērojamas aviācijā (36%) un dzelzceļā (31%). To, ka neveiksmju nav bijis, norādīja 7%.
- Visbiežāk par galveno **sabiedriskā transporta problēmu** uzskatīta biļešu dārdzība (74%). Otra biežāk nosauktā sabiedriskā transporta problēma bija nepietiekams reisu biežums (30%).
- Vērtējot izteikumus par **projektu Rail Baltica**, visbiežāk respondenti piekrituši tam, ka būs ērtāka ceļošana – starp Baltijas valstīm un uz Eiropas valstīm (40%). Salīdzinoši bieži arī uzskatīts, ka tiks veicināta ekonomiskā attīstība (27%), ka projekts stiprinās Latvijas integrāciju Eiropā (24%) un ka projekts ir liels slogs valsts budžetam (23%).
- Lūgti paust viedokli, kāpēc **Latvijai ir nepieciešama sava nacionālā aviokompānija**, visbiežāk pētījuma dalībnieki atbildēja, ka tas nodrošina neatkarību no citu valstu aviokompāniju lēmumiem (37%) un ļauj vairāk ņemt vērā tieši Latvijas iedzīvotāju vajadzības un intereses (30%).

Transporta izmantošana

Kurus divus transporta veidus Jūs visbiežāk izmantojat ikdienā?

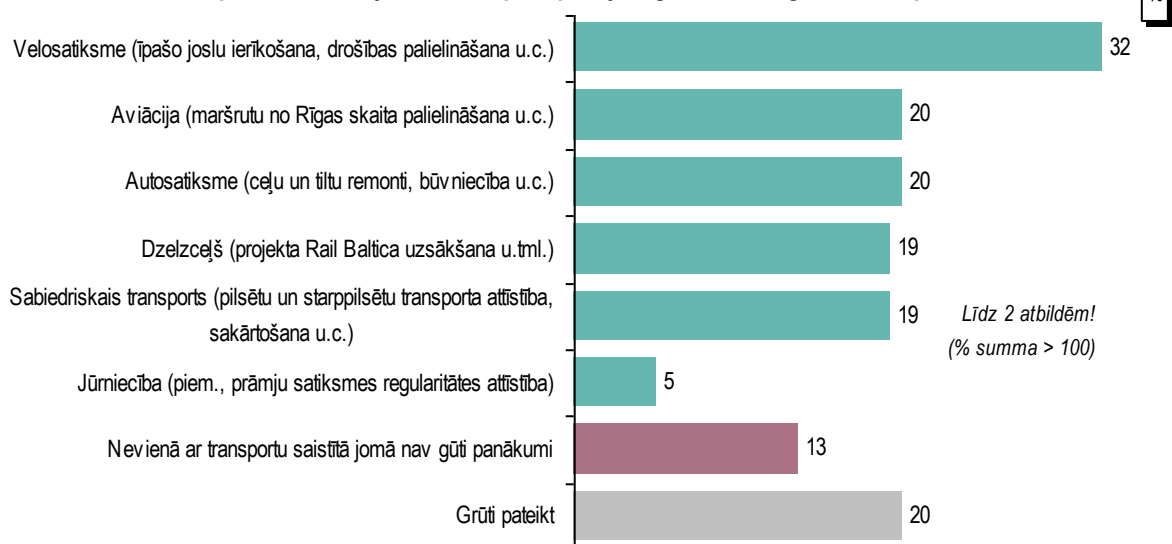
2015.gada 4.decembris - 15.decembris, N=1002 Latvijas iedzīvotāji

*Kategorijā "Cits variants" ietilpst: "traktors" (minēts 2 reizes); "starptautiskais autobuss" (minēts 1 reizi).

2015.gada decembrī veiktās aptaujas ietvaros respondentiem lūdza raksturot, kādus transporta veidus viņi visbiežāk izmanto ikdienā. Aptaujas dati liecina, ka visbiežāk izmantotais transporta līdzeklis ir automašīna (57%). Pilsētas sabiedrisko transportu izmanto 38% respondentu, starppilsētu sabiedrisko transportu – 24%, velosipēdu – 16%, bet motociklu, skūteri, mopēdu – 2%.

Panākumi un neveiksmes transporta jomā

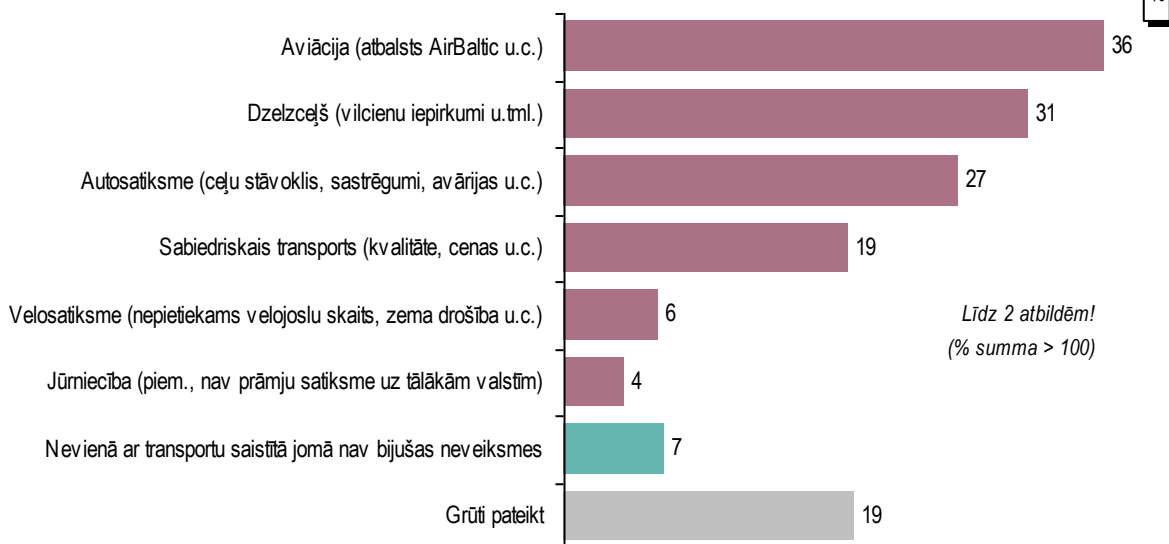
Kurās divās ar transportu saistītās jomās, Jūsuprāt, pēdējo 5 gadu laikā ir gūti lielākie panākumi?

2015.gada 4.decembris - 15.decembris, N=1002 Latvijas iedzīvotāji

Lūgti norādīt, kādās ar transportu saistītās jomās, viņuprāt, pēdējo piecu gadu laikā ir gūti lielākie panākumi, visbiežāk respondenti nosauca velosatiksmi (32%). Panākumi citās jomās minēti gandrīz vienlīdz bieži: sasniegumus aviācijā minēja 20%, autosatiksmē – 20%, dzelzceļā – 19%, sabiedriskā transporta kustībā – 19%. Retāk uzskatīts, ka pēdējo piecu gadu laikā ir gūti sasniegumi jūrmieciņā (5%). Jāpiebilst, ka 13% respondentu norādīja, ka panākumi nav gūti nevienā ar transportu saistītā jomā.

Kurās divās ar transportu saistītās jomās, Jūsaprāt, pēdējo 5 gadu laikā ir bijušas vislielākās neveiksmes?

2015.gada 4.decembris - 15.decembris, N=1002 Latvijas iedzīvotāji

Raksturojot pēdējo piecu gadu lielākās neveiksmes transporta jomā, visbiežāk pausts viedoklis, ka tādas ir bijušas aviācijā (36%). Uzskatu, ka lielākās neveiksmes ir bijušas dzelzceļa jomā, pauda 31%, autosatiksmi minēja 27%, sabiedrisko transportu -19%, velosatiksmi – 6%, jūrmieciņu – 4%. Viedokli, ka nevienā ar transportu saistītā jomā pēdējo piecu gadu laikā nav bijušas neveiksmes, pauda 7%.

Sabiedriskā transporta problēmas

Kādas, Jūsaprāt, ir 3 galvenās sabiedriskā transporta problēmas Latvijā?

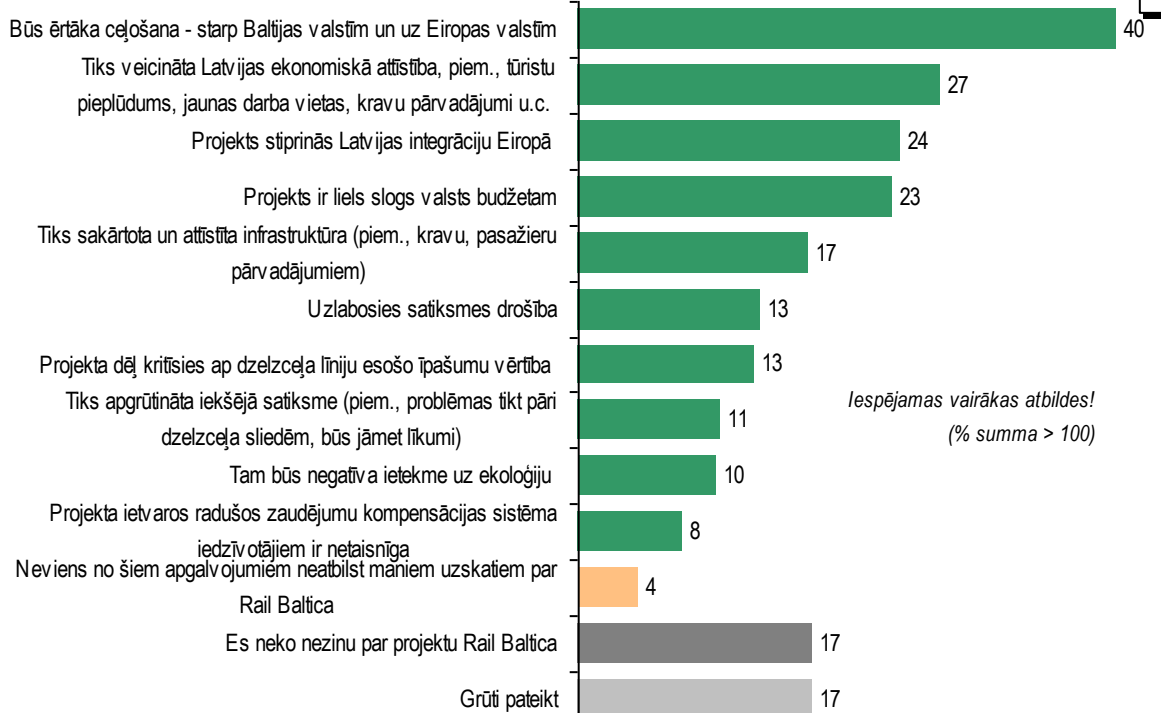
2015.gada 4.decembris - 15.decembris, N=1002 Latvijas iedzīvotāji

*Kategorijā "Cits variants" ietilpst: "necaurspīdīgi darījumi, korupcija" (minēts 2 reizes); "pārpildīti transporta līdzekļi" (minēts 2 reizes); "bezbiļetnieki un bomži" (minēts 1 reizi); "daudz trokšņotāju" (minēts 1 reizi); "laukos brauceju trūkums" (minēts 1 reizi); "laukos ir ļoti grūti ar autobusiem" (minēts 1 reizi); "maz autobusu, kur var ielikt bērnu ratiņus" (minēts 1 reizi); "nav pasažieru" (minēts 1 reizi); "nepamatota naudas tērēšana" (minēts 1 reizi); "netīrība transportlīdzeklī" (minēts 1 reizi); "sabiedriskā transporta vadība" (minēts 1 reizi); "slikti ceļi" (minēts 1 reizi); "transportlīdzekļu iepirkumu cenas, no kurām 50% aiziet "Saskaņas centra" kasē" (minēts 1 reizi).

Vairākums (74%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskatīja, ka viena no trīs galvenajām sabiedriskā transporta problēmām ir biļešu dārdzība. Salīdzinoši bieži minēts nepietiekams reisu biežums (30%), nesaskaņotība ar citiem transportlīdzekļiem (21%) un nepārdomāti maršruti (18%). Citi aspekti nosaukti retāk.

Uzskati par Rail Baltica

Kuri no šiem apgalvojumiem atbilst Jūsu uzskatiem par Rail Baltica projektu?

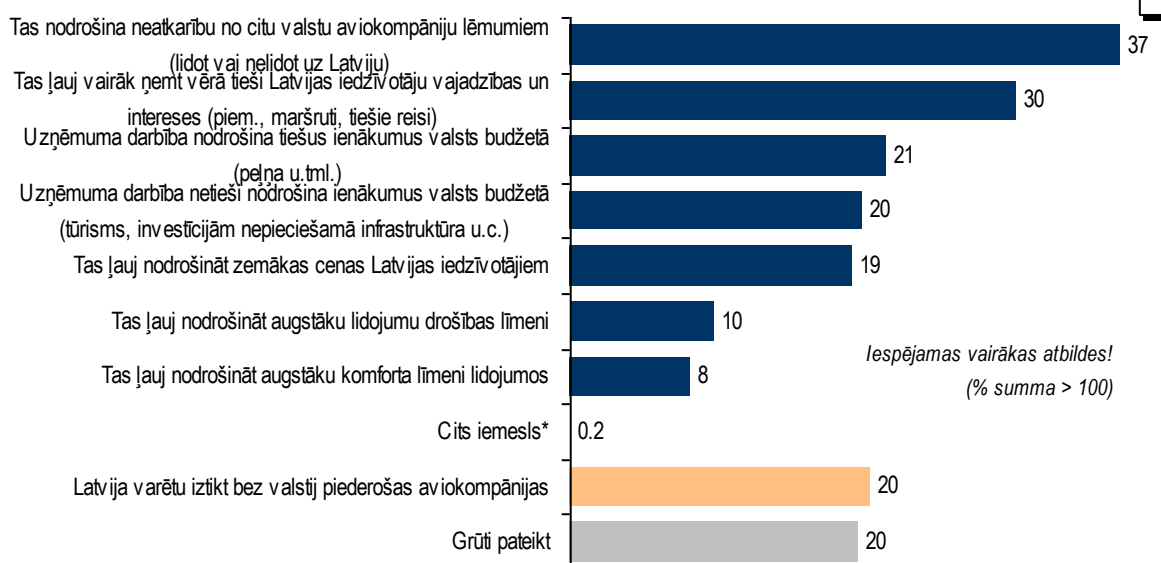

2015.gada 4.decembris - 15.decembris, N=1002 Latvijas iedzīvotāji

2015.gada decembrī veiktās aptaujas ietvaros respondentiem lūdza paust viedokli par Rail Baltica projektu. Visbiežāk aptaujas dalībnieki piekrita tam, ka līdz ar Rail Baltica projektu būs ērtāka ceļošana starp Baltijas valstīm un uz Eiropas valstīm (40%). Aptuveni 1/4 respondentu uzskatīja, ka tiks veicināta ekonomiskā attīstība (27%), ka projekts stiprinās Latvijas integrāciju Eiropā (24%) un ka projekts ir liels slogs valsts budžetam (23%). Citiem apgalvojumiem piekrists retāk.

Uzskati par nacionālās aviokompānijas nepieciešamību

Kāpēc, Jūsaprāt, Latvijai ir nepieciešama sava nacionālā (valstij piederoša) aviokompānija?

2015.gada 4.decembris - 15.decembris, N=1002 Latvijas iedzīvotāji

*Kategorijā "Cits iemesls" ietilpst: "prestīžam, valsts tēlam" (minēts 1 reizi); "tā ir Latvijas reklāma visā pasaulē" (minēts 1 reizi).

Jautāti, kāpēc, viņuprāt, Latvijai ir nepieciešama sava nacionālā aviokompānija, visbiežāk aptaujātie Latvijas iedzīvotāji uzskatīja, ka tas nodrošina neatkarību no citu valstu aviokompāniju lēmumiem (37%) un ļauj vairāk ņemt vērā tieši Latvijas iedzīvotāju vajadzības un intereses (30%). Citas atbildes atzīmētas retāk. Jāpiebilst, ka 20% respondentu uzskatīja, ka Latvija varētu iztikt arī bez valstij piederošas aviokompānijas.

2016.gada janvāris

IV DAĻA – EKSPERTU KOMENTĀRI PAR TRANSPORTU

Andris Bērziņš, Biedrības "Latvijas ceļu būvētājs" valdes priekšsēdētājs

Jaunākā „DNB Latvijas barometra” otrās daļas, kurā skaidrots iedzīvotāju viedoklis par transporta problēmām un attīstību, rezultāti ir interesanti, taču tie rada virkni jaunu jautājumu, uz kuriem pagaidām nav atbilžu.

Ir acīmredzams, ka respondentu viedokli ļoti ietekmē ne tikai personiskā pieredze, bet arī informācija, kas izskanējusi publiskajā telpā. Kā gan citādi par lielāko "veiksmes stāstu" būtu kļuvusi velo satiksmes attīstība? Savukārt medijos kritizētās „Air Baltic” un "Pasažieru vilciena" sāgas ir kļuvušas par galvenajiem "neveiksmes stāstiem".

Nav zināms, kāpēc, piemēram, 36% aptaujāto uzskata, ka vislielākās neveiksmes ir piedzīvotas aviācijas nozarē. Patiesībā nozare attīstās, pārvadāto pasažieru skaits aug. Acīmredzot, ka šāds kritisks vērtējums ir saistīts ar drudžaino „Air Baltic” investora meklēšanu. Taču tad jājautā, vai respondenti patiešām vēlas aviokompānijas pāriešanu privātās rokās un palikšanu valsts īpašumā uzskata par neveiksmi? Šāda nostāja būtu raksturīga liberālai sabiedrībai, taču Latvijā, kā liecina citi pētījumi, sabiedrība ir diezgan kreisi noskaņota.

Tāpat nav saprotams, kāpēc 19% aptaujāto par panākumu uzskata dzelzceļa līnijas „Rail Baltic” projektu. Pagaidām būvniecība ir tikai nodomu līmenī, nav skaidrs, cik lielas būs tās kopējās izmaksas un cik lielu summu no budžeta nāksies atvēlēt Latvijas valstij. Nav zināms, uz kā rēķina tiks atrasta šī summa, cik izmaksās vilcienu iepirkums, no kādiem līdzekļiem tie tiks pirkti, cik izmaksās infrastruktūras uzturēšana. Galu galā - kā jaunā līnija ietekmēs citus transporta veidus un vai tie nekļūs par jauniem "neveiksmes stāstiem". Pieļauju, ka cilvēki neuztver dažādus transporta veidus kā savstarpēji integrētu sistēmu, neredz, kā viena panākumi vai neveiksmes ietekmē citus un sistēmu kopumā.

Pētījuma rezultāti liecina, ka 57% aptaujāto visbiežāk kā transportu ikdienā izmanto automašīnu. Tas ir ļoti daudz. Rodas jautājums, kas ir tie šķēršļi, kuri viņiem traucē pārsēsties sabiedriskajā transportā? Vai tā ir sabiedriskā transporta bilešu dārdzība vai reisu nesaskaņotība ar citiem transportlīdzekļiem? Iespējams, ka 21% respondentu, kuri reisu nesaskaņotību uzskata par vienu no galvenajām problēmām, tieši šī iemesla dēļ brauc ar personiskajām automašīnām un neizvēlas sabiedrisko transportu. Noskaidrojot viņu motivāciju, kļūtu skaidrāk redzams, kas jādara, lai cilvēki vairāk izmantotu sabiedrisko transportu.

Visbeidzot – 20% aptaujāto uzskata, ka vislielākie panākumi gūti autosatiksmē, tajā skaitā ceļu un tiltu remontos, būvniecībā utt., kamēr 27% domā, ka šajā jomā bijušas vislielākās neveiksmes. Ja runājam par optimistiem, tad būtu interesanti zināt, vai šie cilvēki paši stūrē automašīnu un pārzina ceļu stāvokli vai arī ikdienā brauc, piemēram, ar vilcienu. Vai viņi brauc pa galvenajām autostrādēm vai arī pa reģionālajiem un vietējiem ceļiem, kas ir daudz sliktākā stāvoklī.

Tāpat būtu interesanti jautājumus par ceļiem un to ietekmi uz cilvēku „drošumspēju” „ekonomiskā izrāviena” apstākļos uzdot tiem 400 000 cilvēku, kuri savu attieksmi pret ceļu kvalitāti ir pauduši, emigrējot no valsts.

Pieļauju, ka atbildes uz šiem un virkni citu svarīgu jautājumu par transporta jomu varētu dot cits, plašāks pētījums.

Jānis Bērziņš, Latvijas Jūras akadēmijas rektors

Komentējot jautājumu par to, kādās ar transportu saistītās jomās pēdējo piecu gadu laikā ir gūti lielākie panākumi, jāteic, ka viens no tiem noteikti ir projekta „Rail Baltica” uzsākšana, kā arī ceļu un tiltu remonts. Prāmju satiksme ir nostabilizējusies, jaunu līniju atklāšana ir darbietilpīgs process.

Tikmēr, raksturojot pēdējo piecu gadu lielākās neveiksmes transporta jomā, vēlos norādīt, ka līdzšinējie vilcienu iepirkumi ir nevis neveiksmes, bet kriminālnoziegi. Uzskatu, ka lielākās neveiksmes ir bijušas dzelzceļa jomā, pauda 31% aptaujāto. Tikmēr velo joslu izveide Rīgā nav zinātniski pamatota, tāpēc būtiski apgrūtina autosatiksmi.

Tikmēr, domājot par iedzīvotāju atbildēm jautājumā par galvenajām sabiedriskā transporta problēmām, varu tikai piekrist, ka galvenās ir bilešu dārdzība un arī retie reisi, it īpaši dzelzceļā.

Respondenti tika lūgti arī paust viedokli par „Rail Baltica” projektu. Aptaujas dalībnieki piekrita tam, ka līdz ar „Rail Baltica” projektu būs ērtāka ceļošana starp Baltijas valstīm un uz Eiropas valstīm (40%). Gandrīz ceturtdaļa respondentu uzskatīja, ka tiks veicināta ekonomiskā attīstība (27%) un ka projekts stiprinās Latvijas integrāciju Eiropā (24%). Viennozīmīgi pozitīvas ir minētās trīs pozīcijas. Slogs valsts budžetam būs pieņemams, ja nebūs korupcijas momentu.

Nobeigumā vēlos arī piekrist iedzīvotāju atsevišķām atbildēm jautājumā par to, kāpēc Latvijai ir nepieciešama sava nacionālā aviokompānija. Visbiežāk aptaujātie Latvijas iedzīvotāji uzskatīja, ka tā nodrošina neatkarību no citu valstu aviokompāniju lēmumiem (37%) un ļauj vairāk ņemt vērā tieši Latvijas iedzīvotāju vajadzības un intereses (30%). Tīkmēr 20% respondentu uzskatīja, ka uzņēmuma darbība netieši nodrošina ienākumus valsts budžetā. Jāpiebilst, ka, lai nodrošinātu nacionālās intereses, aviokompānijai ir jāpieder valstij.

Dr.oec. Margarita Dunska, Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes asoc. profesore

„DNB Latvijas barometra” decembra aptaujas otrajā daļā tika uzdoti jautājumi par transportu. Manuprāt, tā ir pirmā reize, kad pētījumā tiek aplūkots šī nozare. Bija interesanti iepazīties ar respondentu viedokli, sevišķi tāpēc, ka dažas atbildes bija man diezgan pārsteidzošas. Izrādījās, ka visbiežāk mūsu iedzīvotāji ikdienā pārvietojas ar automašīnu (57%), ievērtības cēniņš skaitlis – 16% pārvietojas ar velosipēdu. Varbūt tāpēc uz jautājumu par jomām, kurās transportā nozarē pēdējos 5 gados ir gūti lielākie panākumi, visbiežāk (32%) cilvēki atbildēja, ka velosatiksmē. Savukārt vislielākās neveiksmes, pēc respondentu domām, ir bijušas aviācijā (36%), otrajā vietā ir dzelzceļš (31%). Jāatzīmē gan, ka 19% gadījumu atbilde bija “grūti pateikt”. Protams, ka ir jāsaprot, ka aptaujas jautājumi jau ietvēra sevī zināmu informāciju, vairāk ne par nozares (apakšnozares) stāvokli un attīstību, bet par problēmām, piemēram, “atbalsts AirBaltic”, “vilcienu iepirkumi”. Izskatās, ka objektīvākas atbildes ir jautājumā, kur jau formulējumā ir pateikts “problēmas” – par sabiedrisko transportu. Šeit nav pārsteigums, ka visbiežāk ir atzīmēta biļešu dārdzība (74%) un nepietiekams reisu biežums (30%) – arī varu pievienoties šīm atbildēm!

Dr.sc.ing. Vaira Gromule, AS „Rīgas starptautiskā autoosta” valdes priekšsēdētāja

Būtu lietderīgi pētījumā papildus kopējam vēstījumam iekļaut arī vēl citas, plānotās aktivitātes sabiedriskā transporta organizēšanā, lai noskaidrotu viedokli un gaidas šajos jautājumos, piemēram, vienotās sabiedriskā transporta biļetes ieviešana, maksājumu karšu ieviešana invalīdu un citu pasažieru apkalpošanai, par kuriem par pakalpojumu maksā no valsts budžeta, kā arī esošo darbojošos biļešu iegādes un informācijas sistēmu (e-talons, Baltic Lines, u.c.) novērtējumu.

Ņemot vērā, ka biļešu dažādība ir akcentēta kā būtiskākā “neveiksme”, aptaujas rezultāti varētu palīdzēt pieņemt optimālus lēmumus.

Andris Liepiņš, VAS Starptautiskā lidosta “Rīga” valdes priekšsēdētājs

Kā liecina Starptautiskās lidostu padomes (*Airport Council International*) veiktais pētījums, ņemot vērā Latvijas ģeogrāfiski perifēro novietojumu, aviācijas sektora attīstības līmenim ir liela nozīme investīciju piesaistei un starptautiskās tirdzniecības attīstībai. Latvijas aviācijas sektora ieguldījums 2014.gadā veidoja aptuveni 3% no IKP.

Aviācijas nozari pēdējā gada laikā labvēlīgi ietekmējusi tautsaimniecības izaugsme, mājsaimniecības ieņēmumu pieaugums un ceļošanai atvēlēto izdevumu pieaugums. Tāpat arī salīdzinoši zemās degvielas cenas pozitīvi ietekmējušas aviācijas pakalpojumu cenas. Protams, pozitīvs faktors ir arī Rīgas pilsētas un Latvijas kopumā kā tūrisma galamērķa pievilcīgums.

Šie bija priekšnosacījumi vairāku jaunu lidsabiedrību ienākšanai Rīgā un galamērķu atklāšanai, kas savukārt deva papildu izvēles iespējas pasažieriem. Apkalpoto pasažieru skaits lidostā „Rīga” 2015.gadā pieauga par 7.2%.

Runājot par nacionālo aviopārvadātāju – stratēģiskā investora piesaiste ir nozīmīgs priekšnoteikums tautsaimniecības turpmākai izaugsmei kopumā, kā arī jaunu, labi apmaksātu darba vietu radīšanai aviācijā un ar to saistītajos sektoros.

Transporta jomas izvērtēšanā ir jūtama inovatīva attieksme pret transportu kā infrastruktūras elementu. Var noprast, ka sabiedriskais transports nav galvenais pārvietošanās līdzeklis un atbildētāji no tā labprāt atsakās, izmantojot individuālos transporta līdzekļus. 74% aptaujāto uzskata, ka galvenā sabiedriskā transporta problēma ir tā dārdzība. Tāpēc individuālo transporta līdzekļu – automobiļu, motociklu, skūteru, mopēdu un velosipēdu lietotāju daļa ir tik augsta – tā par 21% pārsniedz to atbildētāju daļu, kas ikdienā lieto pilsētas sabiedrisko transportu. Turklāt velosipēdu izmantošanas iespēju paplašināšana tiek uztverta ar lielu atzinību. Lielākās neveiksmes transporta jomā saistītas ar investīciju skandāliem.

Tikmēr „Rail Baltica” un nacionālās aviokompānijas nepieciešamības izvērtējama atbildes ir sadalījušās salīdzinoši vienmērīgi. Tas liecina, ka sabiedrības attieksme pret abu uzņēmumu pastāvēšanu ir diezgan vienaldzīga. Jūtams, ka izvērtējums ir balstīts plašsaziņas līdzekļos iegūtajā informācijā. Galvenais ieguvums no abu uzņēmumu esamības ir ērtāks un lētāks transports. Uzņēmumu ekonomiskās nozīmes izvērtēšanai informācija nav bijusi pietiekama.

Dins Merirands, LR Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietnieks

Pētījuma dalībnieki vienlīdz pamana gan pozitīvas, gan mazāk iepriecinošas tendences transportā. Piemēram, aviācijā, kas iepriekšējos gados un it īpaši pagājušā gada nogalē piesaistīja uzmanību saistībā ar notikumiem ap nacionālo aviokompāniju „Air Baltic”, ir sasniegti panākumi, uzsākot lidojumus jaunos maršrutos no Rīgas.

Ielīgusī pasažieru ritošā sastāva atjaunošana dzelzceļā arī nav palikusi neievērota, vienlaikus pozitīvi tiek vērtēta Eiropas platuma dzelzceļa sliežu projekta „Rail Baltica” attīstība.

Šķiet, ka biežāk minētā sabiedriskā transporta problēma - biļešu dārdzība - visvairāk varētu būt minēta tieši attiecībā uz Rīgas pilsētas sabiedrisko transportu, jo kopumā sabiedriskā transporta biļešu cenas valstī nevar uzskatīt par pārmērīgām. Nepārsteidz, ka Latvijas iedzīvotāji vēlētos redzēt ērtu un efektīvu sabiedrisko transportu par pieejamu cenu, kas visumā sakrīt ar būtiskākajiem faktoriem, kas tiek vērtēti, veidojot valsts transporta politiku.

Armands Plāte, Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) Lauksaimniecības un vides departamenta direktors

CSP apsekojuma dati par iedzīvotāju pārvietošanos saskan ar „DNB Latvijas barometra” pētījuma jautājumu par ikdienā biežāk izmantojamajiem transporta veidiem. Iedzīvotāji ikdienā visbiežāk kombinē dažādus transporta veidus, piemēram, vieglo automašīnu ar kādu no sabiedriskā transporta veidiem vai dzelzceļa transportu ar autobusu, tramvaju vai trolejbusu – tā liecina CSP apsekojuma dati.

Trīs gadu laikā Latvijas iedzīvotājiem ir palielinājusies vieglo automašīnu pieejamība, par ko liecina 10% vieglo automašīnu skaita pieaugums no 2012. gada līdz 2015. gadam.

Latvijā 2014. gadā ar sabiedrisko transportu pārvadāti 257,3 milj. pasažieru, kas ir par 2,3% vairāk nekā 2010. gadā. Četrus gadus laikā pieauga satiksmes autobusu pārvadājumi (par 0,8% jeb 1,1 milj. pasažieru) un pilsētu elektrottransporta pārvadājumi (par 7,7% jeb 6.6 milj.), savukārt samazinājās dzelzceļa transporta pasažieru pārvadājumi (par 8,1% jeb 1,7 milj.).

Lidostā „Rīga” visu aviokompāniju iebraukušo un izbraukušo pasažieru skaits 2014. gadā bija 4,8 milj. pasažieru, kas, salīdzinot ar 2010. gadu, ir pieaugums par 3,2%. Latvijas aviokompāniju iebraukušo un izbraukušo pasažieru skaits 2014. gadā bija 2,8 milj. pasažieru, kas ir 58% no kopējās pasažieru apgrozības lidostā „Rīga”. Šo pasažieru skaits salīdzinājumā ar 2010. gadu ir samazinājies par 11,7%, kas norāda uz nacionālo aviokompāniju lomas samazināšanos lidostā „Rīga”.

Vitālijs Reinbahs, Rīgas domes Satiksmes departamenta direktors

Uzskatām, ka šādi pētījumi Latvijā nepieciešami un noderīgi turpmākajai virzībai transporta infrastruktūras un sabiedriskā transporta attīstības jomā.

Pētot apkopotos datus, jāatzīst, ka situāciju transporta nozarē visā Latvijas teritorijā grūti salīdzināt ar Rīgas administratīvo teritoriju. 2015.gada rudenī veiktajā SKDS pētījumā par Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” kā sabiedriskā transporta pakalpojuma sniedzēju Rīgas pilsētas maršrutu tīklā tika secināts, ka 80% Rīgas iedzīvotāju ir apmierināti ar sabiedriskā transporta pieejamību un sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti galvaspilsētā.

Tāpat pētījumā tika secināts, ka ar sabiedriskā transporta pieejamību kopumā ir apmierināti 80% Rīgas iedzīvotāju (ļoti apmierināti: 29%, drīzāk apmierināti: 51%). Ar sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti ir apmierināti 78% Rīgas iedzīvotāju (ļoti apmierināti: 20%, drīzāk apmierināti: 58%).

Līdz ar to secinām, ka visas Latvijas teritorijas situāciju transporta jomā būtu grūti un nepareizi pielīdzināt stāvoklim Rīgas administratīvajā teritorijā.

Viesturs Silenieks, Rīgas Brīvostas pārvaldes attīstības dienesta vadītājs, Latvijas Riteņbraucēju apvienības valdes priekšsēdētājs

Pētījums pamatā attēlo aptaujāto noskaņojumu un izpratni, kā arī attieksmi attiecībā uz transporta nozari, nevis patiesi parāda nozares attīstības vai lejupslīdes rādītājus. Tas vairāk ir sabiedrisko attiecību vērtējums, ne tik daudz pašas nozares.

Domāju, ka liela daļa atbilžu ir ļoti emocionālas, jo, zinot to, ka lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju nav tādi, kas ikdienā pārvietojas ar aviotransportu, tad viņiem viedoklis visdrīzāk radies no tās informācijas, kas ir publiskajā telpā, un pagājušajā gadā aviācijas nozare (pamatā „Air Baltic”) bija tā, par kuru visvairāk tika pausta negatīva informācija. Tieši tāpat kā veidojies viedoklis par velo satiksmi - liela daļa aptaujāto uzskata, ka šajā jomā ir manīts vislielākais progress. Taču jāatzīmē, ka Rīgā (“Rīgas Satiksmes” pasūtīts regulārs SKDS pētījums) ar automašīnām ikdienā nepārvietojas aptuveni 70% iedzīvotāju, kas nozīmē, ka šai sabiedrības daļai velo joslas netraucē vai pat iedzīvotāji tās nav pamanījuši. Tāpat arī lauku iedzīvotāji maz ko ir redzējuši no velo infrastruktūras, taču pamatā dzirdējuši daudz informācijas publiskajā telpā. Tādēļ skaidrs, ka viedoklis nevar būt negatīvs, bet vai šie cilvēki spētu argumentēti stāstīt par velo infrastruktūra - diez vai. To arī apliecina dati - 32% uzskata, ka ir gūti sasniegumi velo satiksmē, bet ikdienā ar velosipēdu pārvietojas tikai 16%. Tātad ir viedoklis, bet pats nebraucu.

Priecē, ka beidzot ir veikts pētījums visā valsts teritorijā, jo līdz šim ir bijuši daudzi un dažādi pētījumi Rīgas robežās. Un Rīgas pētījumi rāda, ka aptuveni 7% cilvēku ikdienā pārvietojas ar velosipēdu, taču visas Latvijas teritorijā pēc DNB pētījuma - 16%. Tas krietni pārsteidz, taču ir arī likumsakarīgi, jo laukos vai mazpilsētās mazos attālumos velosipēds ir lētākais, veselīgākais pārvietošanās līdzeklis un pilsētu, ciematu centros - arī ātrākais pārvietošanās veids.

Jāteic, ka liels nopelns pienākas sabiedriskajām organizācijām, kuras ir visaktīvākās viedokļa paudējas publiskajā telpā. Tās arī panāk to, ka velotransporta tēma ir aktualitāte publiskajā telpā, tādēļ arī sabiedrības viedoklis ir tāds, ka šajā jomā “katliņš vārās”. Taču praksē ir tā, ka Latvijas pašvaldības ļoti maz attīsta velo infrastruktūru, lielākoties izveidojot kopīgus gājēju un velosipēdu ceļus, taču cilvēki sarunvalodā šos dēvē par “veloceliņiem”, un katra rekonstruētā ietve, kura tikusi rekonstruēta, gājējiem dod iespaidu, ka tas ir ieguvums velo satiksmē. Latvijas valsts ceļi līdz 2017.gadam plāno uzbūvēt velo infrastruktūru aptuveni 0,1% no Latvijas ceļu garuma, kas norāda, ka fakti dzīvē neapliecina, ka ir notikuši kādi sasniegumi. Vēl informācija publiskajā telpā ir no Valsts policijas (par satiksmes negadījumiem un velosipēdu zādzībām) un CSDD - informācijā par drošību, taču šie avoti nepauž pozitīvo informāciju attiecībā uz riteņbraukšanu, bet drīzāk attēlo to kā bīstamu nodarbi. Taču tas, kas praktiski ir darīts, ir arī pēc sabiedrisko organizāciju iniciatīvas - mainīti Ceļu satiksmes noteikumi un izstrādāts jauns valsts standarts “Velo satiksmē”, kā arī valstī notiek simtiem velosacensību, kuras publiskajā telpā rada iespaidu, ka šajā jomā viss notiek. Acu apmāns, taču šajā gadījumā sabiedrība šos procesus vērtē daudz pozitīvāk.

Pētījums parāda „Rail Baltica” projekta vadītāju labo komunikāciju ar sabiedrību, jo nedomāju, ka kāds no aptaujātajiem būtu lasījis priekšizpēti par šo projektu un uzklauzījis nozares ekspertu viedokļus: kā piemērs - 27% uzskata, ka tiks veicināta Latvijas ekonomiskā attīstība - tūrisms, kravu pārvadājumi u.c. Tāpat 17% uzskata, ka tiks sakārtota infrastruktūra kravu un pasažieru pārvadājumiem, taču dzelzceļa un ostu eksperti publiskajā telpā neizsakās un nemin nekādus skaitļus, jo ir ļoti skeptiski „Rail Baltica” pielietojamībai kravu pārvadāšanai, jo kravu plūsma (nozīmīgākā daļa) ir austrumu - rietumu - austrumu virzienā, nevis ziemeļu - dienvidu - ziemeļu virzienā. Un

tranzīta nozares pārstāvji satraucas, ka sakarā ar šī projekta lielajām uzturēšanas izmaksām tā uzturēšana būs no transporta nozares līdzekļiem, kā rezultātā pietrūks finansējuma jau esošās nozares uzturēšanai (dzelzceļi, ceļi) un attīstībai.

Ieva Strode, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra „SKDS” sociālo un politisko projektu direktore

Raksturojot sabiedrisko domu par transporta jautājumiem, jāsecina, ka īpaši līderi, ne runājot par veiksmēm, ne par neveiksmēm, neiezīmējas. Runājot par neveiksmēm, sabiedrības uzmanību ir piesaistījuši nesenie notikumi: kritiskāk vērtētās jomas bijušas aviācija (36%) un dzelzceļš (31%), bet atzinīgāk vērtēti panākumi velo satiksmē (32%). Citas jomas (aviācija, autosatiksmē, dzelzceļš un sabiedriskais transports) par veiksmīgākajām atzinuši 19%-20%, bet retāk atzīmēta jūrniecība (5%).

Analizējot citus datus, uzmanību piesaistīja fakts, ka būtiski atšķiras transporta lietošanas paradumi Rīgā, citās pilsētās un lauku apvidos: piemēram, automašīnu izmanto 49% Rīgā dzīvojošo, bet 61% citās pilsētās un laukos dzīvojošo, velosipēdu – 9% rīdzinieku, bet 16% citās pilsētās un 22% lauku apvidos dzīvojošo. Savukārt pilsētas sabiedrisko transportu izmanto 72% Rīgā, 30% citās pilsētās un 12% lauku apvidos aptaujāto (tiesa, starppilsētu sabiedrisko transportu ikdienā izmanto 13% Rīgā, 26% citās pilsētās un 32% lauku apvidos dzīvojošo). Jāatzīmē, ka arī iedzīvotāju nosauktās sabiedriskā transporta problēmas atšķiras – Rīgā gan retāk nekā citur ir norādīts uz nepietiekamu reisu biežumu (Rīga: 24%, citas pilsētas: 32%, lauki: 34%), transportlīdzekļu slikto tehnisko stāvokli (Rīga: 10%, citas pilsētas: 12%, lauki: 12%), bet biežāk par vienu no galvenajām problēmām atzīta biļešu dārdzība (Rīga: 83%, citas pilsētas: 68%, lauki: 70%), nepārdomāti maršruti (Rīga: 25%, citas pilsētas: 16%, lauki: 13%), saraksta nesaskaņotība ar citiem transportlīdzekļiem (Rīga: 23%, citas pilsētas: 18%, lauki: 20%), neregularitāte (Rīga: 22%, citas pilsētas: 7%, lauki: 8%), transportlīdzekļu vadītāju neprofesionalitāte (Rīga: 13%, citas pilsētas: 9%, lauki: 7%).

„DNB Latvijas barometra” Nr.87 aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
ĢENERĀLAIS KOPUMS	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	1000 respondenti (ģenerālajam kopumam reprezentatīva izlase)
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	1002 respondenti
IZLASES METODE	Stratificētā nejaušā izlase
STRATIFIKĀCIJAS PAZĪMES	Administratīvi teritoriālā
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	Tiešās intervijas respondentu dzīves vietās
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visi Latvijas reģioni (126 izlases punkti)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 04.12.2015. līdz 15.12.2015.

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR IEDZĪVOTĀJU STATISTIKU

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas*	LR IeM PMLP Iedz. reģ. dati uz 19.02.2015.
KOPĀ	100.0	100.0	100.0

REĢIONS

Rīga	32.7	32.3	32.3
Pierīga	17.0	18.0	18.0
Vidzeme	10.5	10.1	10.1
Kurzeme	12.9	12.9	12.9
Zemgale	12.3	12.1	12.1
Latgale	14.7	14.6	14.6

DZIMUMS

Vīrieši	46.0	47.7	47.7
Sievietes	54.0	52.3	52.3

TAUTĪBA

Latvieši	58.3	58.6	58.6
Citi	41.7	41.4	41.4

VECUMS

18 - 24 g.v.	9.9	11.1	11.1
25 - 34 g.v.	19.5	20.8	20.8
35 - 44 g.v.	17.4	18.8	18.8
45 - 54 g.v.	18.3	19.1	19.1
55 – 74 g.v.	35.0	30.3	30.3

STATUSS

Strādājošie	61.7	63.8
Nestrādājošie	38.3	36.2

IZGLĪTĪBA

Pamatizglītība	10.7	10.5
Vidējā, vidējā profesionālā	60.7	60.9
Augstākā	28.6	28.6

PILSONĪBA

LR pilsoņi	82.1	82.9
Respondenti bez LR pilsonības	17.9	17.1

*Dati tika svērti pēc pazīmēm: reģions, tautība, dzimums, vecums.

„DNB Latvijas barometra” Nr.87 aptaujā izmantotā anketa

I DAĻA - INDIKATORI

N1. Vai, Jūsaprāt, situācija Latvijā kopumā attīstās pareizā vai nepareizā virzienā?

Pareizā	1
Nepareizā	2
Grūti pateikt/ NA	8

N2. Kā Jūs šobrīd vērtējat Latvijas valdības darbu? Vai Jūs ar to esat...

Pilnībā apmierināts	1
Drīzāk apmierināts	2
Drīzāk neapmierināts	3
Pilnībā neapmierināts	4
Grūti pateikt/ NA	8

N3. Kā Jūs novērtētu pašreizējo Latvijas ekonomikas stāvokli? Vai, Jūsaprāt, tas ir...

Ļoti labs	1
Drīzāk labs	2
Viduvējs	3
Drīzāk slikts	4
Ļoti slikts	5
Grūti pateikt/ NA	8

N4. Vai, Jūsaprāt, Latvijas ekonomikas situācija šobrīd kopumā uzlabojas, nemainās vai arī pasliktinās?

Uzlabojas	1
Pasliktinās	2
Nemainās	3
Grūti pateikt/ NA	8

N5. Domājot par Latvijas ekonomikas stāvokli pēc 12 mēnešiem, vai, salīdzinot ar pašreizējo situāciju tas, Jūsaprāt, visdrīzāk būs...

Ievērojami uzlabojies	1
Nedaudz uzlabojies	2
Nebūs mainījies	3
Drīzāk pasliktinājies	4
Ievērojami pasliktinājies	5
Grūti pateikt/ NA	8

N6. Kā Jūs novērtētu savu/ savas ģimenes pašreizējo finansiālo stāvokli? Vai, Jūsaprāt, tas ir...

Ļoti labs	1
Drīzāk labs	2
Viduvējs	3
Drīzāk slikts	4
Ļoti slikts	5
Grūti pateikt/ NA	8

N7. Domājot par Jūsu un Jūsu ģimenes materiālo stāvokli pēc 12 mēnešiem, vai, salīdzinot ar pašreizējo situāciju tas, Jūsaprāt, visdrīzāk būs...

Ievērojami uzlabojies	1
Nedaudz uzlabojies	2
Nebūs mainījies	3
Drīzāk pasliktinājies	4
Ievērojami pasliktinājies	5
Grūti pateikt/ NA	8

N8. Kādas, Jūsaprāt, šobrīd kopumā ir iespējas Latvijā atrast labu darbu? Vai, Jūsaprāt, tās ir...

Ļoti labas	1
Drīzāk labas	2
Viduvējas	3
Drīzāk sliktas	4
Ļoti sliktas	5
Grūti pateikt/ NA	8

II DAĻA – TRANSPORTS

S1. Kurās divās ar transportu saistītās jomās, Jūsūprāt, pēdējo 5 gadu laikā ir gūti lielākie panākumi?

(Izsniegt kartīti S1, atzīmēt līdz 2 atbilžu variantiem!)

Aviācija (maršrutu no Rīgas skaita palielināšana u.c.)	1
Dzelzceļš (projekta Rail Baltica uzsākšana u.tml.)	2
Autosatiksmē (ceļu un tiltu remonts, būvniecība u.c.)	3
Sabiedriskais transports (pilsētu un starppilsētu transporta attīstība, sakārtošana u.c.)	4
Jūrniecība (piem., prāmju satiksmes regularitātes attīstība)	5
Velosatiksmē (īpašo joslu ierīkošana, drošības palielināšana u.c.)	6
Nevienā ar transportu saistītā jomā nav gūti panākumi	7
Grūti pateikt/NA	8

S2. Kurās divās ar transportu saistītās jomās, Jūsūprāt, pēdējo 5 gadu laikā ir bijušas vislielākās neveiksmes?

(Izsniegt kartīti S2, atzīmēt līdz 2 atbilžu variantiem!)

Aviācija (atbalsts AirBaltic u.c.)	1
Dzelzceļš (vilcienu iepirkumi u.tml.)	2
Autosatiksmē (ceļu stāvoklis, sastrēgumi, avārijas u.c.)	3
Sabiedriskais transports (kvalitāte, cenas u.c.)	4
Jūrniecība (piem., nav prāmju satiksmes uz tālākām valstīm)	5
Velosatiksmē (nepietiekams velojoslu skaits, zema drošība u.c.)	6
Nevienā ar transportu saistītā jomā nav bijušas neveiksmes	7
Grūti pateikt/NA	8

S3. Kurus divus transporta veidus Jūs visbiežāk izmantojat ikdienā?

(Izsniegt kartīti S3, atzīmēt līdz 2 atbilžu variantiem!)

Automašīna	1
Starppilsētu sabiedrisko transportu (autobusi, vilcieni)	2
Pilsētas sabiedrisko transportu	3
Velosipēdu	4
Motociklu, skūteri, mopēdu	5
Cits variants (<i>norādīt!</i>).....	6
Neizmantoju transportu, eju tikai kājām	7
Grūti pateikt/NA	8

S4. Kādas, Jūsūprāt, ir 3 galvenās sabiedriskā transporta problēmas Latvijā?

(Izsniegt kartīti S4, atzīmēt līdz 3 atbilžu variantiem!)

Bīlešu dārdzība	1
Nepietiekams reisu biežums	2
Neregularitāte (piem., bieži kavē)	3
Transporta līdzekļu slikts tehniskais stāvoklis	4
Transportlīdzekļu vadītāju neprofesionalitāte	5
Transportlīdzekļu vadītāju vai apkalpojošā personāla attieksme	6
Nepārdomāti maršruti	7
Nesaskaņotība ar citiem transportlīdzekļiem (pienākšanas, atiešanas laiki)	8
Cits variants (<i>norādīt, kas!</i>).....	9
Problēmu nav	10
Grūti pateikt/NA	98

S5. Kuri no šiem apgalvojumiem atbilst Jūsu uzskatiem par Rail Baltica projektu? (Atzīmēt visas piemērotās atbildes!)

Uzlabosies satiksmes drošība	1
Būs ērtāka ceļošana - starp Baltijas valstīm un uz Eiropas valstīm	2
Tiks sakārtota un attīstīta infrastruktūra (piem., kravu, pasažieru pārvadājumiem)	3
Tiks veicināta Latvijas ekonomiskā attīstība, piem., tūristu pieplūdums, jaunas darba vietas, kravu pārvadājumi u.c.	4
Projekts stiprinās Latvijas integrāciju Eiropā	5
Projekta ietvaros radušos zaudējumu kompensācijas sistēma iedzīvotājiem ir netaisnīga	6
Tam būs negatīva ietekme uz ekoloģiju	7
Projekts ir liels slogs valsts budžetam	8
Projekta dēļ kritīsies ap dzelzceļa līniju esošo īpašumu vērtība	9
Tiks apgrūtināta iekšējā satiksme (piem., problēmas tikt pāri dzelzceļa sliekšņiem, būs jāmet līkumi)	10
Neviens no šiem apgalvojumiem neatbilst maniem uzskatiem par Rail Baltica	11
Es neko nezinu par projektu Rail Baltica [NEPIEDĀVĀT]	12
Grūti pateikt/NA	98

S6. Kāpēc, Jūsaprāt, Latvijai ir nepieciešama sava nacionālā (valstij piederoša) aviokompānija? (Atzīmēt visas piemērotās atbildes!)

Tas nodrošina neatkarību no citu valstu aviokompāniju lēmumiem (lidot vai nelidot uz Latviju)	1
Tas ļauj vairāk ņemt vērā tieši Latvijas iedzīvotāju vajadzības un intereses (piem., maršruti, tiešie reisi)	2
Tas ļauj nodrošināt zemākas cenas Latvijas iedzīvotājiem	3
Tas ļauj nodrošināt augstāku komforta līmeni lidojumos	4
Tas ļauj nodrošināt augstāku lidojumu drošības līmeni	5
Uzņēmuma darbība nodrošina tiešus ienākumus valsts budžetā (peļņa u.tml.)	6
Uzņēmuma darbība netieši nodrošina ienākumus valsts budžetā (tūrisms, investīcijām nepieciešamā infrastruktūra u.c.)	7
Cits iemesls (norādīt!).....	8
Latvija varētu iztikt bez valstij piederošas aviokompānijas	9
Grūti pateikt/NA	98

Papildu informācija:

Teika Lapsa

DNB bankas sabiedrisko attiecību vadītāja

Tel. 29161561

E-pasts: teika.lapsa@dnb.lv